

Poština plačana pri pošti
1317 Sodražica

Suhorobar

152/XXVII, JANUAR - FEBRUAR 2025

**GLASILO
OBČINE SODRAŽICA**

Upanje na srečen konec

Nina Pirc Vovčko, urednica

Pozdravljeni v februarju! Česa ste se lotili? Sama vidim, da veliko razmišljam o svetu, pa tudi o družini, partnerstvu, vzgoji. Pred časom sem brala intervju z dr. Mileno Milevo Blažič, literarno zgodovinarico in profesorico na Pedagoški fakulteti UL. Spregovorila je o moči branja in o tem, da je otrokom priporočljivo brati predvsem ljudske pravljice, tiste stare, ki sta jih zapisovala brata Grimm, ki z močjo pripovedovanja v prispodobah celijo otrokov svet in mu dajejo upanje na srečen konec, ko bo zlo kaznovano in dobro nagrajeno. Pravzaprav se mi dozdeva, da so tega upanja potrebni ne le otroci, pač pa tudi – in morda še bolj – odrasli.

Ko se ozrem okrog sebe, se včasih naravnost zgrozim. V kakšnem bolnem svetu živimo: kraje, posilstva, nasilje med domačimi stenami, neštete zlorabe, ki jih zagrešijo t. i. prijatelji, znanci in sosedji, spopadi in vojne v naši bližini, dnevna poročila o mučenjih in pobojih. Zdi se, kot bi se nakopičil ves gnoj človeštva, kot bi se človeški rasi dokončno »odpeljalo«. Glede na to, da je tako zelo bolan svet odraslih, česa drugega ne moremo pričakovati niti od naših otrok. Saj so otroci vendar naše zrcalo! Torej nisem presenečena, ko poslušam o nasilju in grožnjah med šolarji, pa naj gre za odkrite fizične udarce in pretepe ali tiste psihične, ko se koga draži, zbada, izziva, opravlja in izloča iz družbe, kar boli najmanj toliko kot udarci, saj zaboli naravnost v srce.

Potem imamo poleg resničnega sveta tudi tistega virtualnega – zanimivega, zabavnega in na videz nedolžnega, ki je vedno samo klik stran. Vendar pa je tudi ta svet vse prej kot prijazen, saj na žalost ni bil zasnovan z mislijo na dobrobit posameznika, pač pa z idejo, kako bi se iz njega dalo čim več iztisniti. O tem, kako virtualni svet povzroča odtujenost med družinskimi člani, nemir in motnje v osebnostnem razvoju in ne nazadnje hudo zasvojenost otrok in odraslih, je odločno spregovoril terapevt in strokovnjak za različne vrste odvisnosti Miha Kramli na predavanju za starše, ki ga je organizirala OŠ Sodražica. Povzetek objavljamo tudi v tokratnem Suhorobarju z željo po čim večji osveščenosti mladih, staršev, starih staršev.

Na misel mi prihaja Disneyjeva zgodba o Bambiju. Sicer je že sodobnejša, pa vendar. Se je spomnite? Mladičku zaradi nepredvidnosti lovci ustrelijo mamico, potem pa zanj skrbijo nadomestna mama srna in prijatelji, dokler ne odraste v močnega mladega srnjaka in nazadnje po begu iz gorečega gozda nadomesti očeta – kralja gozda. V današnjem svetu, kjer se volkovi iz gozda zdijo še najmanjši problem, bomo za preživetje očitno potrebovali čute divjadi: opreznost, budnost in hitrost, potrebovali pa bomo tudi prijatelje, materinsko naklonjenost in očetovski ponos, kakršne je izkusil Bambi. Vsega tega vam želim v teh in prihodnjih dneh. Srečno in srčno!

»Če hočete, da so vaši otroci inteligentni, jim berite pravljice. Če hočete, da so bolj inteligentni, jim berite še več pravljic.«

– Albert Einstein

IZ VSEBINE

- 3 BESEDO IMA ŽUPAN**
Negotovitost in upanje
- 4 AKTUALNO**
Občinski in županski svet
Uporaba stavbnih zemljišč
Dom starejših občanov
- 10 PODJETNIKI**
Drugi razvojni izziv
- 14 FRANCE PIRC**
- 16 ŠOLA / VRTEC**
Čestitka Davidu
Šolske Prešernove nagrade
Prazniki v vrtcu
- 22 PREDAVANJE**
Odnos do nove tehnologije
- 25 KULTURA**
Knjižnica in Rokodelski center
- 28 ŽUPNIJA**
Župnikovih 70
- 32 ŠPORT**
- 41 VAŠA STRAN**

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **25. marec 2025**.
Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov:

suhorobar@sodrazica.si

Vabljeni k soustvarjanju našega skupnega glasila!

Fotografija na naslovnici:
Meta Marn: Iz narave

Glasilo Suhorobar je vpisano v evidenco javnih glasil pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1646, praviloma izhaja šestkrat letno, in sicer februarja, aprila, junija, avgusta, oktobra, decembra; Izdajatelj: Občina Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica; tel. št. 01 83 71 005 in 01 83 66 075; e-pošta: suhorobar@sodrazica.si; Tisk: Kamitex d.o.o.; Oblikovanje: Ines Oražem; Naklada: 900 izvodov; Uredništvo: Nina Pirc Vovčko - odgovorna urednica, Darja Vetric, Petra Marn; Programski svet: Slavka Tanko, Jelena Žurga Mihelič, Lana Košir, Nadja Zobec Krže, Tadej Košmrlj. Lektoriranje: Anja Adamič

In vendar se vrti. Čeprav se zdi, da včasih tudi nazaj ...

Blaž Milavec, župan
Foto: Marko Burger

Negotovost

Bolj kot si starejši, bolj se ti zdi, da čas hitreje teče. Z vstopom v novo leto pa ima človek občutek, da se svet ne vrti le hitreje, ampak da spreminja tudi smer. Zdi se, da se vrti včasih malo nazaj, včasih malo naprej – kot da ni nobenega reda več. Ob prebiranju novic z različnih koncev svet nas preveva srhljiv občutek in mrazeč strah. Negotovost glede tega očitno postaja realnost. Žal o negotovosti ne moremo govoriti le globalno, tudi doma, v naši državi se marsikaj spreminja (ali pa se vsaj napoveduje), kar med nas vnaša nemir. Čeprav so spremembe stalnica, na določenih področjih celo od ljudi zahtevane ali vsaj zaželeno, na koncu skoraj nikoli niso sprejete brez vznemirjenja in negotovanja. Spremembe prinašajo namreč na eni strani nekaj novega, boljšega, na drugi pa tudi manj všečne posledice. To velja še zlasti pri denarju. In na denar, na naš denar imajo še kako velik vpliv spremembe cen. Eni z višjimi cenami zaslužijo, drugi izgubijo.

Rasti cen

Z rastjo plač, ki se je zgodila po sklenitvi dogovora med vlado in reprezentativnimi sindikati v javnem sektorju, se je hotelo odgovoriti na pomanjkanje ustreznega kadra, ki vse bolj išče svoje priložnosti izven sektorja. Po drugi strani pa to prinaša višje stroške za izvajalce javnih služb in končno višje cene za te storitve uporabnikom. V prvih mesecih novega leta se tako veselimo novih višjih plač, v naslednjih mesecih pa bo temu žal sledil val podražitev, od različnih komunalnih storitev do vrtca. Zaradi vse dražjih storitev v gradbeništvu smo bile občine prisiljene zviševati tudi druge lastne vire, iz katerih se financirajo investicije in investicijsko vzdrževanje javnih objektov in komunalne infrastrukture, ki se po zakonu ne pokrivajo iz sredstev, ki jih občinam za njihovo delovanje namenja država (povprečnina) ali uporabniki (različne omrežnine). Med te dvige obdavčitve sodi tudi sprememba odmere nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Ta dajatev je bila v naši občini že sicer zelo nizko postavljena. Upošteva jo rast stroškov v gradbeništvu, ni več zagotavljala izvedbe

Obisk predsednika državnega sveta v Sodražici

del v dosedanjem obsegu, še težje, da bi utegnili iz tega naslova narediti še kaj več. Zato je občinski svet lansko leto sprejel nov odlok o odmeri nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Sodražica. Z novo postavljeno odmero se pričakuje za dobro četrtno višji priliv v občinski proračun, kar predstavlja okoli dobrih 20.000 EUR (0,5 % proračuna), s čimer se bomo glede na višino nadomestila nekoliko približali sosednjim občinam. Še zdaleč pa ne bomo ujeli rasti cen v gradbeništvu, ki so se v segmentu, kjer se najbolj dotika naročil občine, samo v tem desetletju dvignile za več kot 50 %.

Vendar tudi nove pridobitve

Ne glede na negotovosti, zahtevne razmere in podražitve, v občini Sodražica izvajamo zastavljeni program del v skladu s sprejetimi načrti. Še posebno pozornost namenjamo novim projektom, ki sledijo usmeritvam, ki jih načrtujemo in postavljamo tudi s sprejetimi strategijami. Lansko leto je Občina pristopila k pripravi občinske celostne prometne strategije. Namen tega početja ni le v pripravi s strani države priporočenega dokumenta, ampak tudi sprejeti smiselni in izvedljivi srednjeročni načrt reševanja najpomembnejših prometnih izzivov občine. Če je bil v preteklosti glavni poudarek na obnovi cest, sedaj javnost vse

bolj pričakuje urejanje varnih površin za pešce in kolesarje. Ker je najbolj problematično območje državna cesta, načrtujemo prve projekte na tem področju v sodelovanju z državno direkcijo za infrastrukturo. Še pred časom smo na pobudo vaškega odbora iz Žimaric in krajevnega odbora iz Sodražice pripravili potrebno projektno dokumentacijo za odsek kolesarske poti med Sodražico in Žimaricami. Ker gre tu za državno omrežje, smo morali dokumentacijo predati pristojnim službam ministrstva za infrastrukturo. Čeprav je potem ta projekt za nekaj časa zastal, pa se obeta, da se prične njegovo nadaljevanje in izvedba. Nasprotno v drugo smer pa bomo že letos v sodelovanju z državo pričeli graditi pločnik za pešce in kolesarje med Sodražico in Zamostcem, ki predstavlja enega najbolj neugodnih odsekov. V dogovoru z direkcijo pristopamo tudi k pripravi rešitev za Vinice, kjer bi bila tovrstna infrastruktura urejena že pred dvema desetletjema ob rekonstrukciji državne ceste, če ne bi nekateri zavračali odkupov zemljišč. Navsezadnje bo ta infrastruktura najprej služila tam živečim, zato upam, da se bo v tem poskusu to vendarle uredilo. Podobno upam, da bo država našla denar in voljo za pripravo projekta izgradnje celotne kolesarske povezave med Žlebičem in Boncarjem. Res se prednostno rešuje najbolj problematične odseke z vidika prometne varnosti, vendar je celotna trasa kolesarskih stez in pešpoti

Radio Mlajku na novoletnem sprejemu župana

ob državni cesti pomembna, zato gredo naša prizadevanja in pričakovanje do države, da se zgradi celotno omrežje, kot je predvideno v idejni zasnovi. Spremembe, dobre in slabe, so pač del življenja – tako kakor negotovost in podra-

žitve. Če je to dobro ali ne, je odvisno tudi od tega, s katere strani se gleda na kaj. Ob tem pa ne pozabimo, da smo vsi soodvisni in povezani. Če nekomu nekaj daš, drugemu oz. drugje jemlješ. Enako velja tudi pravilo, da se na koncu vse plača. Ker ne gre mimo teh zakonitosti, je še kako pomembno, da so naše odločitve, ki zadevajo skupne zadeve, pretehtane, pravične in demokratične. To je zahteven in ne vedno vsem ustrezajoč proces, ki tudi spodleti, a je važno, da si v tej smeri prizadevamo in delujemo. Nove pridobitve, ki jih načrtujemo, ne terjajo le veliko sredstev, ampak tudi časa, da se uresničijo. A z vztrajnostjo in potrpežljivostjo se lahko uresničujejo tudi marsikatero sanje. Tudi na občini, če le imamo možnost in priložnost, večji del obljubljenega prej ali slej izpolnimo. Vsega pa žal ne bomo mogli nikoli. Ampak četudi se včasih tako ne zdi, se svet vendarle vrti naprej. In če nekomu nekaj ne uspe danes, mu bo mogoče jutri. In če ne njemu, bo pa nekomu drugemu.

Občinski svet soglašja z imenovanjem direktoric

D. V.

Občinski svet Občine Sodražica se je zaradi časovne omejitve postopkov imenovanja oz. zakonsko določenih rokov v postopkih imenovanja direktoric v javnih zavodih v ponedeljek, 27. 1. 2025, sestal na izredni seji. Svetniki so obravnavali dve točki dnevnega reda, in sicer vlogo za podajo soglasja k imenovanju direktorice Zdravstvenega doma Ribnica in vlogo za podajo soglasja k imenovanju direktorice Lekarne Ribnica. Občina Sodražica je namreč soustanoviteljica obeh navedenih javnih zavodov in skladno z zakonom v navedenem postopku podaja soglasje. V obeh zavodih sta bila izvedena izbirna postopka za imenovanje direktorjev za naslednje mandatno obdobje. Svet zavoda Zdravstvenega doma Ribnica je na podlagi prispelih prijav in predstavitev kot najprimernejšo kandidatko za direktorico Zdravstvenega doma predlagal Nuško Klajič Ambrožič, svet zavoda Lekarne Ribnica pa je za direktorico Lekarne predlagal Andrejo Dejak. Obe kandidatki sta se na seji svetnikom osebno predstavili in odgovarjali na vprašanja župana in svetnikov, predvsem o predstavljenih programih, o prihodnosti zdravstvene postaje in enote lekarn v Sodražici. Po predstavitvi in razpravi je občinski svet podal soglasja k imenovanju obeh kandidatk.

Županski svet o spremembah volilnih enot

D. V.

Po izredni seji Občinskega sveta se je v ponedeljek, 27. 1. 2025, sestal tudi županski svet v razširjeni zasedbi, saj so se seje udeležili vsi člani občinskega sveta. Glavna tema seje je bila poleg nekaj organizacijskih vprašanj (preložitve 13. redne seje za mesec dni) predvsem predstavitev predlogov preoblikovanja volilnih enot za volitve v občinski svet. Kot je znano, je v lanskem letu pristojna služba MJU našo občino, kot še več kot 60 drugih, pozvala k preverbi skladnosti naše ureditve z ustavo glede zagotavljanja načela enakosti volilne pravice. Takrat je glede tega vprašanja župan imenoval delovno komisijo za preučitev problema in pripravo rešitve – ustrezno preoblikovanje volilnih enot, ki bodo zagotavljale približno enako število volivcev za posameznega člana občinskega sveta. Največji izziv predstavljajo območje Gore, nekoliko manj hudo tudi Zapotoka, kjer je premalo prebivalcev za samostojno volilno enoto, ter območje Sodražice, kjer jih je, nasprotno, preveč. Komisija, ki jo vodi župan mag. Blaž Milavec, sestavljajo pa še podžupan Ernest Pirnat, svetnika Zvone Janež in Evgen Zajc ter direktorica OU in tajnica občinske volilne komisije Darja Vetrh, je na petih sejah preučila številne možnosti in izbrala 3 najprimernejše predloge. Se pa komisija ni uspela zediniti o enotnem predlogu, kar je prepustila občinskemu svetu. Na seji županskega sveta je o predlogih potekala razprava, na koncu pa je bil sprejet sklep o roku za oblikovanje dodatnih predlogov s strani drugih članov občinskega sveta in napoved o sklicu naslednje seje županskega sveta, kjer bi morebitne dodatne predloge preučili in oblikovali predlog(e) za občinski svet.

Nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč v občini Sodražica za leto 2025

Občinski svet Občine Sodražica je na 12. redni seji v novembru 2024 sprejel nov Odlok o odmeri nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v Občini Sodražica (Ur. list RS, št. 103/2024).

Novi odlok poleg spremembe odmernih koeficientov spreminja tudi število obračunskih območij. Upoštevajoč izboljšanje infrastrukturne opremljenosti naših krajev, novi odlok predvideva po novem tri obračunska območja (do sedaj veljavna štiri območja), in sicer:

- 1. območje: Sodražica;**
- 2. območje: Zapotok, Vinice, Male Vinice, Ravni Dol, Lipovšica, Zamostec, Jelovec, Globel, Žimarice, Podklanec, Nova Štifa;**
- 3. območje: Betonovo, Janeži, Kračali, Kržeti, Petrinci, Travná Gora, Preska, Sinovica, Kotel, Novi Pot, Brlog – del.**

Kot rečeno, se deloma spreminja tudi točkovanje opremljenosti in namembnosti zemljišč in objektov, še največ pri poslovnih zavezancih. Poleg navedenega je morala Občina pristopiti tudi k odmerjanju nadomestila za nekatere kmetijske stavbe, česar do sedaj ni počela. Tako je za objekte dejanske rabe: hlev, pomožni kmetijski del stavbe ter del stavbe za spravilo pridelka predvidena odmera, ki je bila sicer že do sedaj določena, a tega v naši občini nismo odmerjali. Zato je občinski svet z novim odlokom za te stavbe znižal obremenitev v višini 25 % letne višine sicer odmerjenega nadomestila.

Občina bo podatke za odmero novih stavb pridobila iz uradnih evidenc. V prvi polovici marca letošnjega leta bodo vsi zavezanci dobili obvestilo o predvidenem izračunu nadomestila po novem odloku. Določen bo tudi rok, do katerega bo možen ugovor oziroma uskladitev podatkov z dejanskim stanjem.

Statistika rojstev v letu 2024

Petra Marn
Foto: Freepik

V lanskem letu se je v naši občini rodilo 19 otrok – 8 deklic in 11 dečkov. Če pogledamo število rojstev po mesecih, ugotovimo, da se je največ otrok rodilo avgusta (štirje), v juliju in novembru po trije, aprila in junija po dva, januarja, marca, maja, septembra in decembra pa po en otrok.

Pregled statistike v letu 2024 pokaže, da imamo 10 prvorojencev (štiri deklice in šest dečkov), sedem drugorojenih (tri deklice in štiri dečke) ter tretjerojeno deklico in dečka.

Podatki po vaseh pokažejo, da je bilo šest otrok rojenih v Sodražici, pet v Zamostcu, po dva v Žimaricah in Globeli ter po eden v Jelovcu, v Kržetih, na Vinicah in v Podklancu.

Objavljamo 13 imen otrok, katerih starši so podali dovoljenje, da se ime lahko objavi v Suhorobarju. Starši so deklice poimenovali: Dora, Hana, Kim, Klara, Lana, Lina in Nuša, dečke pa Jožef, Lenart, Maj, Oskar, Tai in Žan.

Gradnja doma starejših občanov v Sodražici

Vinko Čampa

Gradnja novega doma starejših občanov (DSO) v Sodražici je že v polnem teku. Ob začetnih težavah s prestavljanjem obstoječe infrastrukture na zemljišču bodočega objekta, kjer je bilo treba zagotavljati funkcionalnost obstoječim objektom, sedaj dela potekajo v skladu s terminskim planom. Naj povemo, da bo objekt zgrajen v skladu z izdanim gradbenim dovoljenjem z naslednjimi višinskimi gabariti: klet, pritličje in tri nadstropja. Objekt naj bi bil končan v prvi polovici leta 2026. Vse informacije glede pogojev vpisa za bivanje, zaposlitev idr. lahko dobite na naslovu Dom starejših občanov Grosuplje, tel. 01 7810 700 ali na elektronski pošti grosuplje@ssz-slo.si.

Kako preverim avtobusni vozni red?

Gregor Pirc

Že dobrega pol leta imamo v Sodražici urejene avtobusne prevoze, ki nas povezujejo s sosednjimi občinami in pomembnimi prometnimi križišči. Avtobusi nudijo večkratne redne povezave v smeri Ribnice in Loškega Potoka. Ure prevozov so določene vnaprej, a so se do danes večkrat spreminjale oz. prilagodile, zato je objavljane ažurnih vozni redov praktično nemogoče. Pred odhodom je tako najbolje samostojno preveriti aktualni vozni red, kar velja tako za odhode kot prihode na željeno lokacijo. V nadaljevanju je prikazana najbolj preprosta pot za preverjanje voznega reda: potrebujete le osebni računalnik ali telefon in povezavo do svetovnega spleta. Na koncu je dodana tudi enostavna rešitev za tiste malo manj »spletne«. Predpostavljamo, da se bomo 21. 2. 2025 odpeljali iz Sodražice v Loški Potok.

Pravi naslov za preverbo voznega reda je spletna stran izvajalca avtobusnih prevozov **www.nomago.si**

Po kliku na ikono »Vozni red« se nam odpre izbirni meni za vnos želene relacije. Vpisati moramo svojo vstopno postajo oz. kraj, izstopno postajo in datum, za katerega želimo pridobiti termine voženj. Že med pisanjem se nam avtomatično pojavljajo postajališča, ki ustrezajo naši poizvedbi. Izmed ponujenih postaj s klikom izberemo pravo vstopno in izstopno točko.

Vozni red

Vozni red

Preverite aktualni vozni red avtobusov, ki vam omogočajo udobno in zanesljivo potovanje na želene destinacije po Sloveniji!

Od kod? izbrani mesto, postajo ali letališče

Kam? izbrani mesto, postajo ali letališče

Kdaj? datum

Naprej ▶

Vozni red

Preverite aktualni vozni red avtobusov, ki vam omogočajo udobno in zanesljivo potovanje na želene destinacije po Sloveniji!

Sodražica

Loški

Draga/Loški p.

Hrib-Loški Potok 96

Hrib-Loški Potok

Ivančičeva Ekološki otok

Vozni red

Preverite aktualni vozni red avtobusov, ki vam omogočajo udobno in zanesljivo potovanje na želene destinacije po Sloveniji!

Sodražica

Hrib-Loški Potok

21.02.2025

Naprej ▶

Po vnosu vseh polj kliknemo na gumb Naprej in pojavi se celoten dnevni seznam voženj, ki bodo na izbrani dan opravljene na iskani relaciji Sodražica–Loški Potok.

Iz seznama lahko razberemo, kdaj je predviden odhod z vstopne postaje in predvidena ura prihoda na želeno lokacijo. Za posamezno relacijo lahko preko gumba Podrobnosti in nato s klikom na Prikaži pot pridobimo tudi dodatne informacije o vmesnih postajah in časovnici vožnje.

Ne pozabimo preveriti tudi povratne vožnje. Za slednje je treba ponoviti postopek z začetne strani www.nomago.si s klikom na Vozni red, le da v tem primeru kot vstopno točko določimo Loški Potok in končno postajo Sodražica. Vozni red je tako preverjen, ure nam ustrezajo in lahko gremo na pot.

Kako pa naj se poizvedbe lotijo tisti, ki niso večči rokovanja s svetovnim spletom? Za vse te je najbolj priročna uporaba telefonske številke 01 431 77 00, kjer boste sledili samodejnemu odzivniku in najprej pritisnili interno številko 5 (integriran potniški promet) ter nato številko 2 (ostale informacije). Potem počakate na prostega operaterja, ki vam bo podal potrebne informacije o avtobusnih prevozihih.

Enkratna vozovnica	
07:32 Sodražica	07:57 Hrib-Loški Potok
00:25 - direkti	
Podrobnosti ↓	
Enkratna vozovnica	
09:02 Sodražica	09:27 Hrib-Loški Potok
00:25 - direkti	
Podrobnosti ↓	
Enkratna vozovnica	
11:32 Sodražica	11:57 Hrib-Loški Potok
00:25 - direkti	
Podrobnosti ↓	

Enkratna vozovnica	
09:02 Sodražica	09:27 Hrib-Loški Potok
00:25 - direkti	
Podrobnosti ↑	
Vmesne postaje	
Postajališče	Prihod
Sodražica	09:02
Krčeti K	09:13
M. Log K	09:24
Hrib-Loški Potok	09:27

Preveri vozni red

01 431 77 00

nomago.si/vozovnice/vozni-red

Predsednik državnega sveta na obisku

Petra Marn

Foto: Marko Burger

V torek, 14. januarja, se je ob robu obiska naše regije v Sodražici ustavil predsednik Državnega sveta RS Marko Lotrič, skupaj z generalno sekretarko dr. Moniko Kirbiš Rojs in državnim svetnikom Dušanom Strnadom.

Na sodraškem trgu, kjer je predsednik na Tržnem dnevu že leta 2023 nagovoril Sodražane, ga je sprejel župan Blaž Milavec, nato pa so si vsi skupaj v Krekovem domu ogledali razstavo o Francetu Pircu. Predstavil jo je njen avtor, prof. Janez Mihelič. Po končanem ogledu je delegacija nadaljevala obisk z ogledom tovarne Pletilnica d. o. o, kjer jih je sprejelo vodstvo podjetja z direktorjem Evgenom Zajcem na čelu in predstavilo proizvodnjo in poslovne izzive.

Župan mag. Blaž Milavec se je v Rokodelskem centru v Ribnici že dopoldne skupaj z drugimi župani in poslanci sešel s predsednikom DS, kjer so razpravljali o perečih aktualnih zadevah, ki zadevajo naše občine in lokalno samoupravo nasploh. Spregovorili so o problematiki slabih prometnih povezav, sivih lisah v regiji, kjer nimajo urejene kanalizacije in vodo-voda, ter o romski problematiki v nekaterih občinah.

Sodražica v oddaji Dobro jutro na Planet TV

Gregor Pirc

Foto: arhiv Planet TV

V četrtek, 6. februarja 2025, smo dobili priložnost za predstavitev Sodražice v oddaji Dobro jutro na Planet TV. Gre za oddajo, v kateri se vsak četrtek v živo predstavi en slovenski kraj. Za nastop smo potrebovali kuharja in kakšnega predstavnika za vsebinski sklop oddaje. Zbrala se nas je pisana družčina petih posameznikov z željo, da kar najbolje predstavimo našo občino. Ob prihodu smo bili toplo sprejeti s strani podporne ekipe oddaje in voditelja Igorja Krmelja. Čeprav smo bili pripravljene na začetek, se je vse najprej začelo v maski. Zadnje minute pred oddajo smo preživeli ob prisluškovanju ustvarjalcem, ki so se dogovarjali o poteku scenarija. Tako smo dobili oris o tem, kaj nas čaka. Še tri minute. Skrbno so nas ozvočili, pospremili na naša mesta, nato pa 3, 2, 1 in oddaja se je pričela!

Gospod Ludvik Mihelič je odlično predstavil Sodražico skozi čas, izpostavil njene naravne danosti, znane osebnosti ter novo oblikovano romarsko pot Gorniške Lenčke. Metod Pucelj je predstavil zgodbo zdomarjev, pomen krošnje in življenje otroka iz naše doline v preteklosti. Brane Košir je v oddajo prinesel glasbeno noto – predstavil je izdelavo orgel in projekt Orgle-Kids ter zaigral na različne mini orgle, ki so krasile studio. Sam sem v prvem delu predstavil življenje v občini, družabno in kulturno dogajanje, vključno z dogodki, kot so Psoglavski dnevi in

08.24

Vampijada. V drugem delu sem gledalcem približal Rokodelsko zadrugo Sodražica in pomen rokodelstva na našem območju. Tekom celotne oddaje nas je spremljala kulinarčna vsebina našega kraja, ki je bila zaupana Omarju Husseinu. Sodražen trenutno deluje kot glavni kuhar v ribniški Vili de Casa, kmalu pa se seli v prenovljeno gostilno Mihelič v Ribnici. Omar je tekom oddaje pripravil našo tradicionalno »šedrško« trojko in delil dragocene kuharske nasvete.

Snemanje oddaje je zaradi razgibanosti in kančka adrenalni-

na prav hitro minilo. Imeli smo le nekaj minut, da pospravimo vse rekvizite, saj so bili za nami na vrsti že drugi gostje. Pred odhodom smo srečali tudi urednico oddaje Anjo Rošič, ki je bila pobudnica za naš nastop. Verjamem, da bo na Planet TV tudi v prihodnje nastal še kakšen prispevek iz Sodražice. Za konec bi se še enkrat iskreno zahvalil vsem vključenim, ki so brez zadržkov pokazali svojo pripravljenost za sodelovanje. Hvala vsem za vaš maksimum!

Pestro decembrsko dogajanje v Sodražici

Petra Marn

Foto: Marko Burger

V praznično okrašeni Sodražici sta v decembru potekali dve tradicionalni prireditvi. 12. decembra je prireditev Prižig božičnega ognja potekala že sedmič in tudi letos v organizaciji Turističnega društva Sodražica, Občine Sodražica, Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica in Enote vrtca.

Župnik Franc Bizjak je blagoslovil razstavo Ko zadiši po kruhu, ki se je nahajala v Krekovem domu, in jaslice, ki so bile postavljene v parku; vzgojiteljice vrtca pa so doživeto uprizorile predstavo Gozdna zabava in razkrile, kaj se zgodi, ko načrtujejo zabavo živali in staknejo glave skupaj sova, miška, medved, zajček ter dve kokoški. Otroke je obdaroval Dedek Mraz, za prijetno vzdušje pa so poskrbeli Ansambel Tram, Šedržanke z ocvrtimi miškami in pecivom ter člani Turističnega društva Sodražica, ki so pripravili tople napitke.

Zadnja prireditev lanskega leta je potekala prav na zadnji dan leta – 31. 12. 2024. V organizaciji Turističnega društva Sodražica, Občine Sodražica in Mladinskega kluba Sodražica je dogodek »Ko odbije poldan – silvestrovanje v Sodražici« potekal že četrtič. Tako kot prejšnja leta so tudi letos člani Mladinskega kluba Sodražica poskrbeli za program za otroke Silvestrček, sledilo je voščilo župana Občine Sodražica mag. Blaža Milavca ter zabava z odličnim ansamblom Durch Band.

Hvala vsem, ki ste se udeležili prireditev in na kakršen koli način sodelovali pri snovanju oz. njihovi izvedbi.

Sedem vrst spletnih finančnih prevar, ki jim uporabniki najpogosteje nasedejo

Policija.si

Ali veste, katerih je sedem najpogostejših vrst finančnih spletnih prevar 21. stoletja? Skupaj z Europolom predstavljamo, kako jih pravočasno prepoznati in se jim tudi izogniti. Internet je postal neznansko privlačen za spletne kriminalce. Napadalci z umetelnimi zvijačami in obljubami iz vas izžamejo denar ali pridobijo dragoceno finančno informacijo. Prevare, v katerih nastopajo vaši že zdavnaj pozabljeni in preminuli svojci ali nigerijski principi, še zdaleč niso več edino sredstvo za doseganje cilja. Spletni kriminalci postajajo čedalje bolj inovativni in čedalje težje jih je odkriti. Sodobni spletni prevaranti bodo storili vse, da se dokopljejo do vašega denarja in/ali vaših bančnih podatkov, pri tem pa so se pripravljani vživeti v najrazličnejše vloge, od direktorja do romantičnega ljubimca.

1. Direktorska prevara

Do takih prevar pride, ko goljuf zaposlenega, pooblaščenega za izvajanje plačil, z zvijačo zavede, da plača lažni račun ali izvede nepooblaščen nakazilo s poslovnega bančnega računa.

2. Poneverba računov

Na podjetje se obrne nekdo, ki trdi, da zastopa dobavitelja ali ponudnika storitev oz. upnika. Uporabi lahko kombinacijo pristopov: telefon, pismo, e-pošto ipd. Slepjar zahteva, da se bančne podrobnosti za plačila (torej podrobnosti o bančnem računu prejemnika plačila) prihodnjih računov spremenijo. Predlagani novi račun je pod nadzorom sleparja.

3. Spletno ribarjenje

Pojem »lažno predstavlanje« se nanaša na sleparska e-poštna sporočila, ki prejemnike poskušajo pretentati, da razkrijejo svoje osebne, finančne ali varnostne podatke.

SMS-zvabljanje: Pošiljanje SMS-ov z lažnim predstavljanjem je način, s katerim poskušajo sleparji prek sporočila pridobiti osebne, finančne ali varnostne podatke.

Telefonsko zvabljanje: Glasovno lažno predstavljanje je telefonska prevara, s katero poskušajo sleparji žrtve pripraviti do tega, da jim razkrijejo osebne, finančne ali varnostne podatke ali nakažejo denar.

4. Lažna spletna mesta bank

E-poštna sporočila z lažnim predstavljanjem banke običajno vsebujejo povezave, ki vas usmerijo na lažno spletno mesto banke, na katerem morate razkriti finančne in osebne podatke. Kateri so prepoznavni znaki? Lažna spletna mesta bank so videti skoraj tako kot prava. Taka spletna mesta pogosto uporabljajo pojavno okno s pozivom, da vnesete bančne poverilnice. Prave banke ne uporabljajo takih oken. Prav tako na pravih spletnih mestih bank ni nujnih sporočil z oznako Nujno. Ne klikajte pojavnih oken za zbiranje občutljivih podatkov in ne vnašajte svojih osebnih podatkov. Značilno je tudi slabo oblikovanje: bodite previdni na spletnih mestih, ki imajo oblikovne, črkovalne ali slovnične napake.

5. Ljubezenska spletna prevara

Sleparji prežijo na žrtve na spletnih mestih za zmenke, lahko pa za vzpostavljanje stika uporabijo tudi družbena omrežja ali e-pošto. Kateri so prepoznavni znaki? Nekdo, ki ste ga nedavno spoznali na spletu, izrazi globoka čustva do vas in želi z vami zasebno klepetati. Morda vas prosi, da pošljete svoje intimne fotografije ali videoposnetke. Najprej pridobi vaše zaupanje, nato prosi za denar, darila ali podrobnosti bančnega računa ali kreditne kartice. Če ne pošljete denarja, vas lahko poskuša izsiljevati. Če ga pošljete, zahteva še več.

Ali ste žrtev? Naj vas ne bo sram. Takoj prekinite vsakršen stik. Če je mogoče, shranite vso korespondenco in dogodek prijavite policiji. Prijavite tudi spletno mesto, na katerem ste imeli prvi stik s prevarantom. Če ste razkrili podatke o računu, se obrnite na banko.

6. Kraja osebnih podatkov

Kako vas lahko preslepijo? Vaše osebne podatke zbirajo z družbenih omrežij. Ti podatki lahko goljufom pomagajo pridobiti dostop do vaših računov, najeti posojila ali drugače nezakonito poslovati v vašem imenu, podatke pa lahko prodajo tudi drugim sleparjem. Številne spletne storitve in aktivnosti nas spodbujajo, naj na spletu razkrijemo čim več o sebi. Tu so spletne skupnosti, družbena omrežja, galerije slik, video portali, blogi, forumi, klepetalnice, spletne igre, objave prek mobilnega telefona ipd. Poleg tega se osebni podatki zbirajo tudi s pomočjo t. i. piškotkov. Pogosto se uporabniki ne zavedajo dovolj, da lahko te podatke nekdo zlorabi za svoje koristi. Zato naj vaši osebni podatki, kot so osebno ime, naslov bivanja, telefonska številka, e-poštni naslovi, rojstni podatki itd., raje ostanejo osebni.

7. Naložbena prevara

Pri naložbenih prevarah gre pogosto za na videz dobičkonosne naložbene priložnosti, kot so delnice, obveznice, kriptovalute, žlahtne kovine, nepremičninske naložbe v tujini ali alternativni viri energije. Kaj lahko storite? Bodite sumničavi do ponudb, ki obljublajo varne naložbe, zagotovljen donos ali velike dobičke.

Lažne spletne trgovine, prevare pri spletnem nakupovanju
Spletne ponudbe pogosto nudijo dober nakup, vendar pazite na prevare. Kaj lahko storite? Če je le mogoče, uporabljajte domače spletne trgovine, saj boste lažje rešili morebitne težave. Izdelek, ki ga kupujete, temeljito preučite. Uporabljajte kreditne kartice – tako imate več možnosti za povračilo denarja.

Uspešen začetek novega leta

Pavel Hočevar

Foto: Marko Burger, Pavel Hočevar

Obrtniki in podjetniki, ki so člani OOO Ribnica, smo leto običajno zaključili v mesecu decembru, vendar se je zadnja leta tradicija obrnili in smo tako januar posvetili uspešnemu začetku novega leta, letos v Rokodelskem centru Ribnica. Predsednik OOO Ribnica Pavel Hočevar je na srečanju na kratko povzel preteklo leto, ki je bilo za zbornico zelo aktivno. Na SPOT točki je bilo izvedenih 786 postopkov, medtem ko je bilo na DIGI točki opravljenih 551 svetovanj in podpor. Če k temu prištejemo še redno informiranje, svetovanje in podporo članstvu, skupno število opravljenih dogodkov presega 1500. Vse to je uspešno izvedla ena zaposlena na zbornici, kar je še en dokaz izjemnega truda in predanosti pri podpori podjetnikom in obrtnikom. Predsednik je izpostavil tudi odlično sodelovanje z občinami, saj so vsi trije župani zelo angažirani pri ustvarjanju dobrih pogojev za gospodarstvo. Po drugi strani pa je bila kritika usmerjena na delo države, ki pogosto deluje nestrokovno in brez premisleka. Pohvalil je tudi krovno Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije (OZS), ki pri zastopanju interesov svojih članov deluje zelo aktivno. Brez njihovega angažmaja bi bila obrtno-podjetniška zakonodaja še v slabšem stanju. OOO Ribnica bo v letu 2026 obeležila 50 let svojega obstoja. V ta namen bodo priprave in aktivnosti potekale tekom celega leta, saj želimo na poseben način praznovati to pomembno obletnico in ob tem izpostaviti dosežke, ki smo jih dosegli v preteklih desetletjih.

V nadaljevanju so bila podeljena priznanja za dolgoletno delo v obrti in podjetništvu. Priznanja so prejeli:

- **Za 15 let dela:** Alojzij Ambrožič s. p., Anton Pantar s. p., Tomaž Petek s. p., Boštjan Petrič s. p. in Jože Zajc s. p.
- **Za 20 let dela:** Robert Adamič s. p., Darko Anič s. p., Branko Gorše s. p., Robert Dejak s. p., Franc Lovšin s. p., Uroš Lušin s. p., Dejan Oberstar s. p. in JORAS CENTER d. o. o.
- **Za 30 let dela:** ANIS TREND d. o. o., A. PETERLIN d. o. o., Janez Arko s. p., Marko Belaj s. p., Esad Čatić s. p., Miroslav Kaplan s. p., Jože Klun s. p., Jože Levstek s. p., Jože Poje s. p., Alojzij Pugelj s. p., Bojan Rački s. p. in Mojca Šilc s. p.
- **Za 40 let dela:** Anica Rigler s. p.

Gostinstvo Pugelj, Alojz Pugelj s. p., je prejel tudi posebno priznanje gostinske sekcije pri OZS za 30 let uspešnega dela. Po uradnem delu dogodka sta za prijetno vzdušje poskrbela domača glasbenika Žiga Bižal in Boštjan Merhar, za obilico smeha pa je poskrbel stand-up komik Alen Mastnak. Ob odlični pogostitvi gostinca Francija Lesarja je 50 prisotnih uživalo v prijetnem druženju.

Redno usposabljanje voznikov v cestnem prometu

V soboto, 18. januarja 2025, je OOO Ribnica izvedla redno letno 7-urno usposabljanje za voznike, ki morajo na vsakih pet let podaljšati veljavnost kode 95 v voznikškem dovoljenju. Podaljšanje je možno z opravljenim 35-urnim rednim usposabljanjem (pet usposabljanj po sedem ur) po programih, ki so predpisani za zadnjih pet let. Usposabljanje je bilo izvedeno v skladu s programom 2025. Na usposabljanju je bil prisoten 101 voznik. Usposabljanje je potekalo v skladu z vsemi predpisi in je voznike opremilo z znanjem, ki je nujno za ohranitev njihove usposobljenosti in varnosti pri opravljanju nalog v cestnem prometu.

Karierni sejem in predstavitev vajeniškega in poklicnega izobraževanja

V torek, 21. januarja 2025, je Osnovna šola dr. Franceta Prešerna Ribnica uspešno izvedla Karierni sejem, na katerem je sodelovalo več kot 22 srednjih šol in lokalnih podjetij. Učenci in starši so se lahko seznanili z različnimi poklicnimi možnostmi in izobraževalnimi programi. K sodelovanju je pristopila tudi OOO Ribnica, ki je predstavila možne oblike izobraževanja. Predstavitev je izvedel Mitja Korunovski iz OZS, ki je prisotnim učencem in staršem podrobneje obrazložil vajeniški sistem in poklicno izobraževanje ter prednosti vključitve v tovrstno izobraževanje. Udeleženci so se seznanili z načini, kako lahko ta sistem pripomore k boljšemu povezovanju teoretičnega znanja s praktičnimi izkušnjami v podjetjih.

OOO Ribnica bo tudi v letu 2025 nadaljevala z dosedanja prakso in septembra organizirala ogled Ulice obrti na MOS v Celje za osmo- in devetošolce, saj njen ogled marsikateremu učencu olajša poklicno odločitev.

PONI JV Slovenija: Spremenite idejo v donosen posel

Aleksej Metelko,
Razvojni center Novo mesto

Kaj če bi obstajalo podjetniško usposabljanje, ki bi vam omogočilo gladek in brezskrben prehod v svet podjetništva? Program, v katerem bi lahko ob podpori izkušenih mentorjev in zagotovljeni štirimesečni finančni varnosti razvijali svojo poslovno idejo? Zdaj pa si predstavljajte, da imate poleg tega še brezplačen dostop do uporabe sodobno opremljenih prostorov Podjetniškega inkubatorja Podbreznik – prava odskočna deska za vaš posel, kajne? Dobra novica je, da tak program obstaja. Spoznajte PONI JV Slovenija, ki ga izvajamo na Razvojnem centru Novo mesto, kjer uspešno gradimo podjetniške zmagovalce.

Premišljeno in sistematično izobraževanja

Vstop v podjetništvo in razburkane vode poslovnega sveta je za bodočega podjetnika pogosto stresno obdobje, polno nepredvidljivih izzivov, ki zahteva premišljen in sistematičen pristop. In program PONI omogoča prav to – mehak in varen prehod v svet podjetništva. V času štirimesečne zaposlitve na Razvojnem centru Novo mesto lahko ves svoj delovni čas namenite izključno pridobivanju novih znanj, izkušenj in razvoju svojega posla. Posebnost programa PONI je ravno v tem, da udeležencem omogoča popolno osredotočenost na razvoj lastne ideje, ob tem pa so redno zaposleni in prejema-jo plačo.

Na podjetniški poti niste sami

Na tej poti pa udeleženci niste sami, delujete namreč v skupini enako mislečih bodočih podjetnikov ob stalni strokovni mentorski podpori izkušenih podjetniških svetovalcev, ki vas usmerjajo na vsakem koraku. Program PONI je več kot le usposabljanje – postal je simbol in gonilna sila za bodoče podjetnike, ki želijo stopiti na pot uspeha na najboljši možen način, hkrati pa predstavlja ključno središče za zdrav razvoj podjetniškega ekosistema v naši regiji in širše.

»Ekipa mentorjev je res presegla vsa pričakovanja in mi ponudila veliko več, kot sem pričakoval.«

Prednosti spodbudnega ekosistema

Kot udeleženci programa PONI boste imeli edinstveno priložnost dela v spodbudnem in ustvarjalnem okolju, obkroženi z drugimi podjetniškimi navdušenci. Takšen ekosistem ne krepi le vaših osebnih sposobnosti, temveč ponuja celotno mrežo znanj, izkušenj in podpornih virov. Na ta način vzporedno gradite dragocene povezave s podjetniki, ki imajo podobne cilje, ambicije in izzive – skupaj rastete in si odpirate vrata do novih priložnosti. Ta ekosistem vam omogoča dostop do svežih idej in spodbuja izmenjavo zamisli, kar je ključno za razvoj vsakega posla. Z medsebojno podporo in spodbudo boste gradili trdno mrežo, ki lahko postane osnova za potencialna partnerstva ali prvo bazo strank.

Informacije o razpisu so vam na voljo na: <https://www.rc-nm.si/podjetno-nad-izzive/>.

»Ekipa mentorjev je res presegla vsa pričakovanja in mi ponudila veliko več, kot sem pričakoval. Res izjemna izkušnja! Pridobil sem znanje o podjetništvu, računovodstvu, vodenju podjetja, financah in tudi o nastopanju. Program PONI bi priporočil vsem, ki imajo zgolj idejo, pa tudi tistim, ki so že tik pred odprtjem podjetja.«

Kristijan Nedanovski,
Nedanovski falcon center

»Ena najboljših stvari pri programu je tudi to, da si obkrožen z ljudmi, ki stremijo k višjim ciljem, ki želijo premagati svoje strahove in dvome ter se pogumno soočiti z izzivi podjetniške poti. Prihajajo trenutki, ko ti stvari ne gredo po načrtih, ko imaš slab dan ali dvomiš vase in bi najraje vse opustil ter se vrnil v službo. V takih trenutkih so tu sodelavci, mentorji in ekipa, ki te podpirajo. To je izjemna prednost, saj je ključnega pomena, da kot podjetniki ne odnehamo, ampak vztrajamo.«

Primož Halas, Svetila Halas

»Pridobila sem ogromno novih znanj, številne nove kompetence in predvsem širino, ki je izjemno dragocena. Program toplo priporočam vsem potencialnim podjetnikom, saj boste imeli priložnost pogledati onkraj meja poznane in spoznati tudi tisto, česar morda sploh niste vedeli, da ne veste. Program vas bo resnično opolnomočil, tako da boste začeli bolj verjeti vase. Nikoli ni prepozno in nobena ideja ni slaba – če vanjo verjameš, potem je to zagotovo prava pot.«

Petra Nograšek, NLP Coaching za mame – Poglej naprej!

DOGODEK

2025

PODJETNA SODRAŽICA

**SREDA,
12. 3. 2025,
OB 18.00**

VSEBINSKI POUARKI:

- POGOVOR Z GOSTI
- POUARKI STRATEGIJE
- DRUŽENJE

**GASILSKI DOM
SODRAŽICA**

**Podjetniki, obrtniki, poslovno aktivni in vsi, ki vas zanima razvoj
lokalnega gospodarstva, vabljeni, da se nam pridružite
na vsebinsko bogatem dogodku v okviru
Strategije Občine Sodražica.**

**Dogodek bo priložnost za izmenjavo mnenj, druženje
in odkrivanje svežih poslovnih priložnosti.**

DODATNE INFORMACIJE:

041/369-704

Dogodek podpirajo:

Drugi razvojni izziv – Podjetna Sodražica

Ernest Pirnat

V tokratni številni Suhorobarja predstavljamo drugi razvojni izziv Strategije razvoja Občine Sodražica 2035. Poimenovali smo ga Podjetna Sodražica, nanaša pa se na razvojno področje: Spodbudno okolje za rast in razvoj obrti in podjetništva.

Strateški cilji Strategije Sodražica 2035 opredeljujejo podjetniška področja treh smeri:

1. Zagotavljanje infrastrukturnih pogojev, ki omogočajo rast in razvoj podjetij ter malega gospodarstva.
2. Ohranjanje dediščine suhorobarstva, rokodelstva in podpora obrtniškim dejavnostim.
3. Spodbujanje in finančno podprtje programov za razvoj podjetništva.

V občini Sodražica je bogata tradicija rokodelstva in obrtništva. S podpornimi ukrepi se mora prispevati k ohranitvi rokodelske dediščine, hkrati pa obrtništvo različnih dejavnosti oplemenititi z dodano vrednostjo. Obrtniki lahko sledijo razvoju, če imajo posluh do sodobnih znanj, se zavedajo potreb po ustvarjalnem oblikovanju, stremijo k novim tehnološkim postopkom in širijo vedenje na področju poslovnih veščin, kot sta prodaja in marketing. S strani Občine in nekaterih institucij, kot sta vrtec in šola, lahko na dolgi rok prispevamo k pozitivnemu odnosu do različnih panog obrtništva. Promocija snovne in

nesnovne dediščine med mladimi je osnovni pogoj, da se ohranijo znanja o rokodelstvu in nekaterih tradicionalnih panogah.

Na dogodku Podjetna Sodražica, ki bo potekal 12. marca, se bo razvijala razprava o prvem strateško opredeljenem cilju, ki se navezuje na ukrepe glede ureditve obrtne cone z ustrezno infrastrukturo za različne poslovne akterje. Na podlagi kratkih intervjujev treh gostov se bo odprla tudi razprava, ki se navezuje na nekatere druge opredeljene ukrepe v strategiji, kot so ovire in priložnosti za povezovanje tradicionalnih obrti z novimi znanji ter razprava o možnih podpornih programih za širjenje rokodelske kulture in širše podjetniške inovativnosti.

URA	PODJETNA SODRAŽICA
18.00–18.10	Uvodni pozdrav
18.10–18.25	Pogovor o podjetni Sodražici skozi čas: Ivan Šega
18.30–19.15	Pogovor s podjetnikom in lastnikom blagovne znamke Froc: Matej Košir
19.20–19.40	Pogovor o konkurenčni Sodražici, razvoju obrti in podjetništva: mag. Blaž Milavec.

Priložnosti za razvoj rokodelstva

Gregor Pirc

Foto: arhiv In situ

Na področju združništva in rokodelstva se obetajo pomembne priložnosti, ki bodo v prihodnjem obdobju močno vplivale na razvoj teh dejavnosti. Ključnega pomena so predvsem spodbude za rokodelce, ki jih pričakujemo v okviru novih javnih razpisov in pozivov. V naši zadrugi se na te priložnosti pripravljamo že dlje časa. Aktivno pridobivamo informacije, ki jih delimo s člani in jih spodbujamo k pridobitvi certifikata Art&Craft. Tako smo v ocenjevanje poslali dodatne izdelke osmih članov, kar nam bo omogočilo boljše izhodišče za prihajajoče rokodelske spodbude. Naši člani lahko pričakujejo svetovanje, podporo in pomoč pri pridobivanju finančnih sredstev, namenjenih razvoju svojih dejavnosti.

Z željo po pridobitvi konkretnih informacij smo se 29. januarja udeležili dogodka Finančne priložnosti za rokodelce, obrtnike in podjetja v Ribnici. Na dogodku so bile predstavljene podrobnosti o pričakovanih razpisih. Naj predstavim le nekaj podrobnosti. Rokodelci posamezniki, ki izkazujejo rokodelsko znanje, bodo lahko za razvoj novega izdelka pridobili do 5.000 EUR sredstev. Ta so na-

menjena osebam z osebnim dopolnilnim delom, osebam brez statusa in upokojenecem. Pravne osebe, vključno z zadrugo, pa bodo lahko preko projektov kandidirale za do 20.000 EUR finančne podpore. Objave že nestrpnost pričakujemo.

Prejeli smo tudi povabilo za sodelovanje na razstavi Čar lesa, ki jo organizira Oddelek za lesarstvo pod vodstvom dr. Franca Pohlevna. Razstava je pomembna z vidika ozaveščanja in promocije lesenih izdelkov. Izbrani izdelki brezplačno promocijsko potujejo po raznih krajih Slovenije. Vse zainteresirane rokodelce vabimo, da se za dodatne informacije obrnejo na nas. Izkoristili smo tudi priložnost za promocijo rokodelstva v medijih. Rokodelsko zadrugo in izbrane izdelke smo predstavili v oddaji Dobro jutro na Planet TV. Več podrobnosti si lahko preberete v posebnem prispevku v tej izdaji Suhorobarja. Poleg tega smo v sodelovanju s Festivalom lesa oblikovali predlog za izvedbo medLASovskega projekta, ki bi lahko ključno pripomogel k razvoju rokodelskih dejavnosti v našem okolju. Upam, da bomo pritegnili dovolj njihove pozornosti, da se vključijo v predlagani

projekt. Ne morem mimo novo pridobljenega LAS projekta našega združnika Festivala lesa z naslovom »Suha roba – nova generacija«, ki bo zagotovo omogočil dodatne priložnosti tudi za obrtnike in rokodelce iz naše doline.

Za konec vse rokodelce in podjetniško aktivne občane vabim na dogodek Podjetna Sodražica, ki bo potekal 12.3. in bo prava priložnost za druženje in izmenjavo izkušenj. Pripravljen je bogat tematski program. Se srečamo.

France (Franjo) Pirc 1899–1954 v Kocbekovih dnevnikih (4. del)

Janez Mihelič

O času, ki ga je F. Pirc preživel v prostovoljnem izgnanstvu v Argentini, je znanega zelo malo. V domovini so sicer krožile različne razlage – od te, da je ostal emigrant, ker naj bi se strinjal in podprl resolucijo Informbiroja, do tega, da je v Argentini ostal v dogovoru z jugoslovanskimi oblastmi zaradi zdravstvenih razlogov ali zaradi zahtev sovjetske diplomacije in Stalina, ki naj bi zahtevali njegovo zamenjavo, pa tudi, da naj bi se tam nameraval poročiti. Vse te razlage in dezinformacije so služile predvsem enemu samemu namenu: kako ga doma očrniti in opravičiti njegovo zamenjavo. Širili pa so jih verjetno predvsem nekateri uslužbenci poslaništva v Argentini, ki so se medtem vrnili, da bi zaščitili predvsem sebe in svoje ravnanje. Vendar vsebina memoranduma, ki ga je Pirc poslal vladi in Titu, take zgodbe nedvomno zanika. Posebej razlaga o strinjanju in podpori resolucije Informbiroja je bila povsem neresnična in tudi zlonamerna.

Po dobrem letu izgnanstva, natančneje 16. 12. 1950, je Pirc prijatelju Kocbeku iz Buenos Airesa poslal pismo z obrazložitvijo pravih vzrokov za njegovo razrešitev. Tega pisma v svojih dnevnikih Kocbek ne omenja, vendar se je ohranilo in je del Kocbekove zapuščine, ki sem ga odkril v NUK-u. Vsebina pisma v izvirni obliki je sicer v slovenščini, a vsebuje nekaj jezikovnih spodrseljajev, kar je razumljivo, saj je nastalo v času, ko je bil Pirc obdan s sodelavci, ki niso bili Slovenci. Pismo je očitno spisal na hitro in v veliki stiski, predvsem z željo, da to zaupa prijatelju, nekemu, ki ga je cenil in spoštoval in predvsem nekemu, ki mu bo verjel. Prepričan je bil, da bodo službe in propaganda naredile vse, da ga doma očrni, ga okarakterizirajo in s tem opravičijo njegov odpoklic. O vsebini pisma – memoranduma, ki ga je poslal Titu, pa se v domovini ni govorilo. Tudi Kocbeku je Pirc memorandum pokazal in prebral šele po vrnitvi iz izgnanstva. Pismo Kocbeku zato objavljam v izvirnem zapisu kljub jezikovnim spodrseljajem, saj je njegov namen in vsebina povsem jasna. Dovolil sem si le manjše popravke nekaterih izrazov zaradi lažjega razumevanja.

Obisk luksuzne ladje Partizanka v Buenos Airesu. F. Pirc je na sprejemu na ladji s klobukom in črnimi očali.

16. XII. 1950.
Buenos Aires.

*Spoštovani tovariš podpredsednik,
Tebi in Tvoji cenjeni družini želim vesele božične praznike
in boljše, srečnejše Novo Leto.*

Minulo je že eno leto mojega izgnanstva in medtem se je marsikaj spremenilo in naša domovina se danes nahaja v najtežjem razdobju naše zgodovine, a vsled nemilega razvoja današnjih svetovnih dogodkov ni nade na boljše, temveč na slabše, bojim se celo ene težke in katastrofalne državljanske vojne.

Dobro vem, da me tudi Ti obsojaš zaradi mojega koraka, čeprav mogoče ne veš pravega vzroka vsemu temu, tem manj, ker se o meni v domovini namerno širijo razne netočne vesti, da bi s tem prikriji pravi vzrok. Govore, da sem ostal v inozemstvu zaradi ženidbe, kar je popolnoma netočno, ker na to danes sploh ne mislim, niti sem mislil. Dalje govore, da zato, ker si želim komodnega življenja, a pri tem ne mislijo na to, da dobro in komudno žive ravno vsi oni, ki se slepo pokoravajo raznim komisarjem in igrajo vlogo poslušnega osla brez obzira na to, dali je to v interesu države in naroda ali pa ne. In ker jaz to več nisem hotel biti, sem rajše izbral izgnanstvo. Pravi vzrok je medtem sledeči: Čez dve leti jaz sem bil okrožen v mojem delokrogu od raznih komisarjev in sekretarjev, ki so izza mojega hrbta razvijali razna ideološka delovanja, posebno med našim tukajšnjim izseljeništvom po tajnih partijskih navodilih, katera so dobivali brez mojega znanja, ker jaz kot ne partijec o temu nisem smel znati. Navodila pa, ki sem včasih jaz dobival, so bila čisto druga, ali jih nisem mogel ostvariti vsled pasivne rezistencije mojega osoblja. Vsled takega delovanja sem imel pri tukajšnjih oblasteh skoraj vsakodnevne težkoče nesvestno braneči nelegalne postopke mojih komisarjev. Na predstavke, ki sem jih v tem pogledu pošiljal domov, nikoli nisem dobil nobenega odgovora in razni večji in manjši incidenti vsled postopkov mojih komisarjev so se nadaljevali. Končno so vsled tega tukajšnje oblasti razpusstile vse naše organizacije in zaplenile vso njihovo imovino /domovi, klubovi, hiše itd./ v vrednosti okrog 8 milijonov pesov, kar za naš tukajšnji svet predstavlja ogromen udarec. Vsi oni dobro vedo, se za to imajo zahvaliti brezobzirnem partijskem rovarjenju. Že 1948.

leta me je to zahrbtno delovanje dovedlo do obupnosti, ali še nisem bil izgubil upanja na bolje. Medtem je prišlo do spora s Kominformom in mojo odločitve, da prosim za opoziv, sem opustil in smatral, da moram vztrajati, ker vodeče osebje poslanstva je inkliniralo, da se soglasi s Kominformom. To isto osebje sedi danes v Beogradu in se trudi, da me čim bolj očrni z lažmi, a sebe da tako opravi. Razne debate in medsebojna obtoževanja povodom nastalega spora, a posebno ordinarni način teh razpravljanj mi je končno odprl popolnoma oči. Uvidel sem vso zločinstvenost in protivnarodnost mednarodnega komunizma v praksi in poln razočaranja sem uvidel, da nisem ne pravem potu in so zaman bile vse one ogromne žrtve, ki smo jih doprinesli, čeprav nesvestno, da ta groba politična koncepcija popolnoma zagospodari v naši domovini. Vsled tega sem v oktobru lanskega leta poslal vladi obširen memorandum, v katerem sem odkritosrčno in pošteno izložil moje prepričanje in mišljenje, ter dal konkretne predloge, kaj naj bi se storilo, pa da izidemo srečno iz težke in vse težje politične in ekonomske situacije. Predložil sem, da se naša politika reorganizira in preorientira u duhu prave demokracije in stvarnih narodnih interesov, ker aktualni komunistički program in stvarni interesi naših naroda so popolnoma protivrečni. Posledica tega mojega koraka je bilo trenutno moje opozivanje še istega dne. V zavesti, da po vsemu temu v domovini na nobenem položaju ne bi več mogel biti koristen, ker komisarski sistem mi ni samo odvraten, ampak tudi ponižavajoč, sem odločil, da ostanem v inozemstvu vsaj začasno. Predal sem bil dolžnost in zahvalil se. To je torej pravi vzrok mojega dobrovoljnega izgnanstva in nič drugo.

Ne želim biti v svoji domovini drugorazredni državljani, večno opazovan in sumničen, te manj, ker ravno komisarji in oznaši so rekrutirani iz najproblematičnih in brezdušnih vrst, o temu sem se prepričal tako v domovini tako tudi tu v inostranstvu, ker sem jih čutil na sebi in na drugih, kako obavljajo svojo brezskrupulno zločinsko obrt.

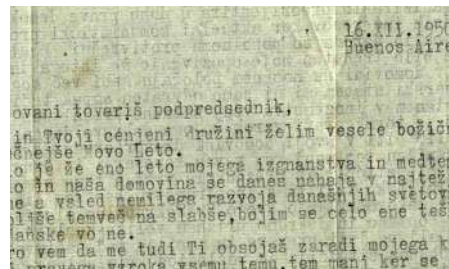
Pošteno in iskreno priznam velike zasluge, ki jih ima KPJ za naš narod, ali so laži prevare in nasilja nad našim narodom še večja. Današnja naša obupna situacija je posledica kriminalnega optimizma, preterane samosvesti in nerazmišljene politike KPJ. Ne tiče se našega naroda, dali so pravilne marksistične koncepcije ali ne, njih negira celo največji mednarodni zločinec Stalin, vzročni krivec vsega današnjega zla v svetu. Naš narod želi blagostanje in mir, osebno svobodo in spoštovanje brez Udbe in komisarjev. Do danes so se stvari v toku tega leta razvijale točno tako, kot sem jih predvideval v omenjenem memorandumu iz hudega v hujše, in ker je stanje doma težko, a vojna takoreči pred vrati, jaz sem sporočil domov, da se takoj vrnem, če me rabijo, ako me pokličejo, ker smatram, da je v današnjih težkih časih moje mesto doma, brez obzira ne moje politično prepričanje, in ako se misli, da so moji nazori in obtožbe nepravilni in nepošteni, pripravljen sem na vsaki javni sodbeni proces. Še ni kasno in še je čas, da tudi mi jugoslovanski patrioti nekomunisti spregovorimo glasno in jasno pošteno besedo v interesu naroda. Dovolj je bilo potrpljenja in tihe kompromisnosti in uvidevnosti. Dokazali so komisarji, kaj znajo odnoso, da ne znajo, in zdaj je čas, da delamo skupno ravnopravni med seboj v smeri zdravega socializma s humanim metodami in stopnjevito, ker neprirodno ubrzavanje in nasilje dovodi do siromaštva in iznemoglosti naroda in poedinca, a to vsekakor niti je demokracija niti blagostanje.

Mogoče sem napisal preveč, čeprav smatram, da je bilo potrebno, mogoče tega pisma sploh ne dobiš ti, nego Udba za povečanje moje karakteristike. Vsekakor vem, da se ne strinjaš z menoj in da me obsojaš, ali znaj, da je to moje globoko prepričanje in moja vest mi ne dopušča molčati več.

Vem, da se je v tem smislu pri nas pod pritiskom okolnost marsikaj že spremenilo in poboljšalo, čeprav bi boljše bilo, da je to bila posledica prepričanja merodajnih, a ne teške okolnosti. Šele kadar se bo naša notranja politika spremenila tako radikalno, kot se je morala spremeniti naša zunanja politika, šele tedaj bo naš narod in svetska javnost prepričana v odkritosrčnost zdravih narodnih, istinski narodnih namer našega rokodelstva. Sedaj dovolj.

Želim, da moje pismo najde tebe in tvojo cenjeno družinico v najboljšem zdravju.
Bodite vsi prisrčno pozdravljeni

France

Začetek izvirnika pisma emigranta F. Pirca Kocbeku 16. decembra 1950 iz Argentine.

Ovojnica pisma emigranta F. Pirca Kocbeku 16. decembra 1950 iz Argentine.

Obrazložitev razlogov za razrešitev v pismu prijatelju Kocbeku je iskrena izpoved, ki ne pušča dvoma o vzrokih razrešitve, ki izhajajo iz kritike ravnanja partije in jugoslovanskih oblasti pri razvoju družbe takoj po vojni in njegovih predlogih za izhod iz krize, ki jih je Pirc zapisal 22. oktobra 1949 v svojem memorandumu. Nekatere poudarke v pismu tudi navaja, čeprav se zaveda oziroma predvideva, da se z njimi Kocbek verjetno ne strinja in jih mogoče celo obsoja. Prepričan pa je, da mora prijatelju odkrito povedati to, v kar je prepričan, v kar tudi verjame in kar je pripravljen zagovarjati tudi na vsakem javnem sodnem procesu, saj meni, da je še čas, ko zapiše, »da tudi mi jugoslovanski patrioti nekomunisti spregovorimo glasno in jasno pošteno besedo v interesu naroda«.

Vsebina pisma tudi nedvoumno razkriva Pirčevo domotožje, določeno stisko in posredno nakazuje iskanje poti za varno vrnitev v domovino. To je sporočal tudi oblastem v domovini, da se je pripravljen takoj vrniti domov, če ga potrebujejo in pokličejo, saj je menil, da je v težkih časih, ko je vojna tako rekoč pred vrati, njegovo mesto doma, ne glede na njegovo politično prepričanje.

V začetku leta 1951 se je France Pirc vrnil v domovino. Kot navajajo nekateri viri, je dobil zagotovila jugoslovanskih oblasti in predsednika Tita, da se lahko varno vrne.

V svojem dnevniku je Edvard Kocbek zapisal: V Poročevalcu so izvedeli, da se je France Pirc vrnil iz Argentine v Beograd. (21. april 1951) Slišim, da se je vrnil Pirc iz Argentine in živi doma na Notranjskem. (1. maj 1951)

Nadaljevanje sledi.

Veselimo se z Davidom

Veseli in ponosni smo, da je naš nekdanji učenec David Osojnik osvojil srebrno priznanje na 21. mednarodni mladinski naravoslovni olimpijadi, ki je med 2. in 12. decembrom 2024 potekala na Univerzi Politehnica in računalniški šoli Tudor Vianu v Bukarešti. David je s svojim znanjem in doseženim uspehom doprinesel pomemben delež k uvrstitvi slovenske ekipe, ki je bila najuspešnejša med evropskimi državami.

Iskrene čestitke za dosežen uspeh mu izrekamo vsi iz Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica.

Na OŠ Sodražica smo podelili šolske Prešernove nagrade

Majda Kovačič Cimperman, ravnateljica

Foto: Tadeja Topolnik in Slavka Tanko (nagrajenci)

Na Osnovni šoli dr. Ivana Prijatelja Sodražica smo se v petek, 7. februarja, poklonili Prešernu in drugim kulturnim ustvarjalcem. Pripravili smo kulturno prireditev ob sodelovanju učencev šole, ki so pokazali svojo ustvarjalnost na glasbenem, besednem in gledališkem področju.

Kulturni program tokratne prireditve so sooblikovali učenci, ki obiskujejo gledališki krožek pod mentorstvom Mojce Šilc, člani mladinskega pevskega zbora pod vodstvom zborovodkinje Mojce Zaviršek, recitatorji pod mentorskim vodstvom Tadeje Topolnik in Lucije Petelinšek, ter učenci, ki obiskujejo pouk v Glasbeni šoli Ribnica. Koordinatorica prireditve Barbara Markelj je poskrbela za celotno podobo dogodka, v katerem so si sledile recitacijske, pevske, instrumentalne in dramske točke.

Na predvečer slovenskega kulturnega praznika se podeljujejo Prešernove nagrade najuglednejšim umetnikom: pesnikom, pisateljem, dramatikom, slikarjem, kiparjem, fotografom, arhitektom, glasbenikom, gledališčnikom, koreografom, baletnikom, režiserjem in drugim umetniškimi ustvarjalcem in poustvarjalcem. Tudi na naši šoli smo ob tej svečani priložnosti že devetnajstič podelili šolske Prešernove nagrade. S tem se želimo zahvaliti in oddolžiti našim učenkam in učencem devetega razreda za njihov pri-

spevek in za sodelovanje na šolskih in občinskih kulturnih prireditvah v času osnovnošolskega izobraževanja. S svojo ustvarjalnostjo so pustili poseben kulturni pečat šoli in kraju. Priznanje in knjižno darilo je znak šole v zahvalo za sodelovanje v devetih letih šolanja.

Šolsko Prešernovo nagrado – knjižno darilo in priznanje je letos prejelo šestnajst učencev, in sicer iz 9. a razreda Eva Škulj, Tinkara Arko, Lejla Starc, Loti Henigman, Neja Vesel, Ota Modic, Ajša Oman, Luka Anič, Vid Debeljak in Lina Žlindra **ter iz 9. b razreda** Neja Mehič Kersnič, Kiara Oblak, Zara Vesel, Laura Zabukovec, Tian Zabukovec in Primož Žgajnar.

Šolsko kulturno dogajanje vsako leto spremlja tudi razstava v avli šole, ki je zaključek projekta, ki teče v prvi polovici vsakega šolskega leta. Letošnji tradicionalni ustvarjalni projekt je bil posvečen slovenstvu. Pri likovni umetnosti so se učenci v prvi polovici šolskega leta sprehodili po večini slovenskih krajev in raziskovali grbe slovenskih občin. Vsak učenec si je izbral svoj grb in ga oblikoval v določeni grafični tehniki.

V 6. razredu so spoznali grafično tehniko linoreza in ponovili znanje o črtnih vrednotah. V 7. razredu so spoznali grafično tehniko barvnega linoreza, ki je bila malo zahtevnejša, a so grbom vsaj do neke meje ohranili originalen videz. Poleg barvnih ploskev so učenci na črno-belih ploskvah ustvarjali tudi s črnimi vrednotami. V 8. razredu smo ustvarjali v grafični tehniki kolažnega tiska – barvne ploskve so tako dobile značaj različnih tekstur tkanin in drugih materialov. V 9.

razredu pa so učenci grbe oblikovali v grafični tehniki sitotiska, pri kateri so spoznali alternativno različico tiska na blago. Barvne ploskve so spremenili v črno-bele, zaradi narave ploskega tiska pa ploskve grbov nimajo izrazitih tekstur. Tako smo tudi z letošnjim projektom dodali droben kamenček v mozaik slovenskega kulturnega izročila. Nastali so odlični likovni izdelki. Vse izdelke je komisija natančno pregledala in ocenila. Projekt se je zaključil s skupinsko razstavo izdelkov vseh učencev v avli šole. Projekt sta vodili mentorici profesorica Nika Jakopin in profesorica Simona Štupica.

Odločili smo se, da avtorje najboljših izdelkov nagradimo s priznanjem in obiskom kulturne prireditve. Nagrajenci letošnjega projekta so:

Iz 6. a razreda: Zala Marolt, Maj Andoljšek, Lana Gornik, Julija Hegeduš in Bor Adamič.

Iz 7. a razreda: Lara Fajdiga, Neža Mihelič, Doroteja Marolt, Klara Arko, Tisa Lavrič, Hana Adamič, Ava Vidmar, Matej Marolt, Marcel Žabkar in Tajda Pucelj.

Iz 7. b razreda: Tea Pintar in Kim Oblak.

Iz 8. a razreda: Anela Kuduzović, Nal Putre, Zala Zajc, Zala Cvar, Manca Štupica, Tobija Žabkar, Monika Bačnik in Iza Pirc.

Iz 8. b razreda: Luka Zabukovec, Nejc Jaklič, Nejka Gačnik, Neža Marolt, Kiara Lušin, Špela Košmrlj, Gal Modic, Iris Mihelič, Ota Mohorič, Kristina Škulj.

Iz 9. a razreda: Ajša Oman, Matevž Turk, Tinkara Arko, Eva Škulj, Loti Henigman, Vid Vesel, Vid Debeljak in Gal Šega.

Iz 9. b razreda: Primož Žgajnar, Laura Zabukovec, Tamara Gornik, Tjaša Oražem, Kiara Oblak, Aiken Indihar in Pia Vesel.

Pravijo, da človek občuduje svet skozi tisto, kar ljubi. In če bomo ljubili slovensko knjigo, slovensko kulturo ter slovensko ljudsko izročilo, potem se ni bati za našo prihodnost.

ZAHVALA

Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica se iskreno zahvaljuje Policijski postaji Ribnica in vsem policistom, ki so nudili pomoč učencem in otrokom vrtca pri spremljanju na šolski poti ter skrbeli za prometno varnost v prvi polovici šolskega leta.

Iskrena hvala tudi gospodu Tonetu Sedlarju s Policijske postaje Ribnica za izpeljavo vseh predavanj s področja varnosti v prometu za učence in starše, predavanj s področja varnosti pri uporabi pirotehnik ter varovanja in ravnanja ljudi v primeru različnih ogroženosti.

Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica

»Najbrž bom živel samo enkrat.
Če zatorej lahko komu izkažem prijaznost
ali naredim kakšno dobro delo,
naj to storim sedaj,
naj ne odlašam ali pozabim,
saj ne bom šel večno po tej poti.«
(William Penn)

ZAHVALA

Zaposleni in učenci OŠ Sodražica se iskreno zahvaljujemo podjetju Bartog d. o. o., poslovni enoti v Ribnici, za prejeto donacijo šoli v višini 1000 EUR ob odprtju nove PE v Ribnici.

Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica

»Kjer so otroci, je vse sveže in naravno,
polno barv, topline in življenja.«
(Phil Bosmans)

ZAHVALA

V imenu vseh učencev in zaposlenih Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica se iskreno zahvaljujem podjetju FIBRAN NORD d. o. o. za prejeto decembrsko donacijo v šolski sklad naše šole v višini 4000 EUR namesto poslovnih daril.

Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica

»Srečni so tisti, ki dajejo.«
(Charles H. Burr)

ZAHVALA

Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica se iskreno zahvaljuje Občini Sodražica in županu mag. Blažu Milavcu za prejeto donacijo.

Hvaležni smo, da ste namesto poslovnega obdarovanja ob prehodu v novo leto podarili znesek v višini 1000 EUR Šolskemu skladu OŠ Sodražica.

Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica

RAZPIS ZA VPIS OTROK V VRTEC PRI OŠ DR. IVANA PRIJATELJA SODRAŽICA za šolsko leto 2025/2026

Starše in zakonite zastopnike otrok obveščamo, da OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica objavlja razpis za vpis predšolskih otrok v vrtec za šolsko leto 2025/2026 (vpis z dnem 1. 9. 2025). Obrazci Vloga za vpis otroka v vrtec so na voljo v vrtcu, v tajništvu šole in na šolski ter vrtčevski spletni strani pod rubriko Za starše.

Izpolnjene obrazce za vpis oddajte v tajništvo šole v času razpisa
od 18. 2. 2025 do 31. 3. 2025.

Če bo prošelj več, kot je prostih mest v vrtcu, bo o sprejemu odločala komisija za sprejem otrok. Starši boste o sprejemu otroka v vrtec pisno obveščeni do konca junija 2025.

Za dodatne informacije se lahko oglasite osebno v vrtcu, pokličete na telefonski številki: 01 83 50 565 (vrtec) in 01 83 50 550 (tajništvo šole) ali pišete na e-naslov: tadeja.topolnik@os-sodrazica.si.

Ravnateljica: Majda Kovačič Cimperman, prof.

Učenke 5. b razreda so ustvarjale

Slavka Tanko, mentorica

Nekega dne sva z mamico odšli na sprehod v gozd. Želeli sva se nadihati svežega zraka in nabrati kostanj, a na koncu se je sprehod spremenil v pravo nočno moro.

Bil je lep sončen dan. Veselo sva kramljali, se smejali in kmalu prišli do gozda. Na tleh je bilo že veliko kostanja. Začeli sva ga pobirati, ko sva zaslišali, da naju nekdo kliče. Bila je moja sestra Doroteja, ki naju je iskala. Zaklicali sva ji, naj pride k nama, in povedali, kje sva. Ker se ni več oglasila in je predolgo časa ni bilo, sva začeli skrbeti in šli pogledat, kje je. Na stezici proti gozdu je ni bilo, šli sva naprej proti domu, vendar je nisva nikjer videli. Mami je odhitela domov, da bi povprašala očeta, ali jo je kaj videl. Zaklicala sem ji, da bom prišla takoj za njo. Na stezici sem zagledala stopinje in jim sledila. Naenkrat sem našla Dorotejino verižico. Na roke sem si naredila rokavice in verižico dala v vrečko, ki sem jo imela s seboj. Šla sem še naprej za stopinjami in zagledala črno kapo. Tudi kapo sem dala v vrečko. Odšla sem domov in pokazala mamici, kaj sem našla. Poklicali sva policijo in povedali, kaj se je zgodilo. Ko so policisti prišli k nam domov, sem jim izročila dokaze in z njimi odšla do gozda, kjer sem jim pokazala stopinje. Odpravili so se na delo. Po nekajurnem iskanju so Dorotejo našli in razkrinkali ugrabitelje. Ko je sestra končno prišla domov, sem jo objela in zajokala od sreče.

Zazvonila je budilka. Oddahnila sem si, ko sem ugotovila, da so bile to samo sanje, čeprav so se srečno končale.

Julija Marolt

Zvečer sem odšla v posteljo, utrujena od celega dneva. Samo ulegla sem se in že sem spala. Sanje so me čisto prevzele. Videla sem senco. Ženska z masko in dolgimi svilnatimi lasmi. Imela je črno opravo. Nisem vedela, kdo je! Videla sem postavo, ki se je sprehajala gor in dol po moji sobi. Nato pa švignila skozi okno.

Prižgala sem luč in vstala iz postelje. Videla sem, da mi manjka najlepši dragulj, ki je bil v posebni škatlici, škatlica pa odprta. To bo najbrž tisto sprehajanje. Hitro sem poklicala svoje prijateljice Žalo, Evo F., Kajo, Žano, Dolores in Evelin. V naših super-druper opravah smo jo zasledovale. Zbrale smo se pri meni doma, naredile načrt ter pritisnile gumb za letenje in nevidnost. Odšle smo! Nadele smo si očala za stokrat boljši vid. Ko smo letele, smo si vmes v glavi ponovile načrt.

Videle smo tatico. Sledile smo ji vse do njenega skrivališča. Tam sem videla svoj zelo dragocen dragulj. Ojoj! Takrat so se nam maske začele razkrivati. Takrat sem vedela, da je pol ure od tega mimo. Po pol ure se maska namreč začne razkrivati. Ponovno smo pritisnile gumb za nevidnost. Tatica je pozabila zakleniti vrata, kot da bi vedela, da želimo vstopiti. Vzele smo vse stvari in jih vrnile na svoja mesta. Ko se je zjutraj tatica zbudila, njenih stvari ni bilo nikjer.

Naprej pa vam žal ne morem povedati, ker tudi sama ne vem, kaj se je zgodilo! Ob 8.15 me je mami zbudila in na srečo tisti dan ni bilo pouka.

Ema Ogrinc

Zdravi zobje, lep nasmeh

*Pomembno zelo je umivanje zob,
da lep je nasmeh
brez zobnih gnilob.*

*Za zobe ni zdrava lizika,
boli, boli, boli,
zato raje jejmo jabolka.*

*Korenje, mleko, črn kruh
za močne zobe,
to ni od muh.*

*Pij vodo,
ne soka,
da tvoj zob ne joka.*

*Za močne korenine
ne jej sladkarij,
da ne bo v zobu vdolbine.*

*Sekalci in podočniki,
ličniki in kočniki,
naj zdravi bodo vsi.*

*Ne jej sladkarij,
čeprav te mika,
da čim manjkrat obi-
češ zobozdravnika.*

*Za lep nasmeh in zdrave zobe
naredi vse te naloge.*

Eva Fajdiga

Riba na kopnem

*riba na kopnem
počivala je hiša
brez strehe je nastala
dan se je začel z nočjo*

*kavboj je ostal brez konja
sveča se je brez ognja prižgala
mango je zrasel brez koščice*

*piškot se je naredil brez sestavin
s čevlji se je hodilo po morju
kosilo se je skuhalo brez kuharja*

Zala Mehič Kersnič

Ptice pozimi

Dragica Lovšin, vzgojiteljica

Otroci in vzgojiteljica iz skupine Pika-polonice smo se po zasneženi pokrajini odpravili na zimski sprehod. Našo pozornost so pritegnili glasovi, ki so prihajali iz bližnjega grmovja. Otroci so postali radovedni in po oglašanju prepoznali ptičke. Glasno žvrgolenje ptic je v otrocih sprožilo veliko radovednost in kot snežni metež so vzgojiteljice zasuli s kupom vprašanj. Zanimalo jih je, ali ptice kaj zebe, kam se skrijejo, ko sneži, kje pozimi dobijo hrano ipd.

Vzgojiteljice smo se na podlagi velikega zanimanja odločile, da v središče učenja in usvajanja novih spoznanj postavimo ptice. Ves teden smo skupaj raziskovali življenje ptic pozimi. Pogovarjali smo se, kako bi lahko pomagali pticam in jim olajšali življenje pozimi. Odločili smo se, da jim pripravimo pogačo iz semen in rastlinske masti, da jim v hudem mrazu vsaj ne bo primanjkovalo hrane. Otroci so v večji posodi zmešali raztopljeno kokosovo maslo in semena ter z zmesjo napolnili jogurtove lončke. Vzgojiteljice

smo ptičje pogače nato postavile na zunanjo okensko polico. Naslednji dan, ko so se pogače strdile, smo se odpravili na sprehod in poiskali primerna drevesa, kamor smo obesili pogače. Na drevesa smo obesili tudi storže, ki so jih otroci ravno tako posuli s semeni. Večkrat smo se odpravili na sprehod in preverili, ali pticam teknejo naše pogače in storži s semeni. Veselimo se že pomladi, ko nam bodo ptički v zahvalo, ker smo jih hranili, pod oknom zažvrgoleli svojo pesem.

*Z gore veter je zapihal,
sneg je trosil vsepovsod.
Smreke, hiše in še ceste,
vse je belo vsepovsod.*

*Skozi okno male hiške
Maša gleda v beli svet.
Kar naenkrat reče mami:*

*»Poglej, zunaj
nekaj se dogaja,
nekdo je z veje
stresel sneg.«*

*Ko mama pogleda,
na veji res ni več snega.
Namesto njega
na veji čepi
mala puhasta kepica.*

(Anita Krajnc)

Praznični dnevi v vrtcu

Tadeja Topolnik, pomočnica ravnateljice

Foto: arhiv vrtca

Mnogi ljudje nestrpno pričakujemo konec leta, še posebej mesec december, saj se v tem mesecu odvijajo različne aktivnosti, s katerimi želijo številne organizacije in posamezniki polepšati življenje tako otrokom kot odraslim. Verjetno delite mnenje z menoj, da december najbolj težko pričakajo otroci, ki se vse leto veselijo obiska vseh dobrih mož. V vrtcu so se tudi letos odvijale različne dejavnosti. Že konec novembra so nas obiskali učenci in mentorji Glasbene šole Ribnica, ki so za otroke in vzgojiteljice vrtca izvedli praznični nastop, poln znanih, veselih, otroških in božičnih skladb.

V decembru pa smo prisluhnili in si ogledali kar štiri glasbeno in plesno obarvane dogodke. Najprej so nastopili predšolski otroci, ki v vrtcu obiskujejo folklorno skupino pri mentoricah Živi Ilc in Nini Henigman. V svojem nastopu so pokazali tako znanje ljudskih plesov kot petja izštevank in ljudskih pesmi. V središču decembra smo občudovali nastop skupine šolskih in predšolskih otrok, ki se učijo plesnih korakov pri mentorici Katji Simič. Premierno so za nas zaplesali točko, ki jo vadijo za tekmovanje. Na koncu so se najbolj pogumni otroci iz vrtca pridružili skupini plesalcev in zarajali skupaj z njimi. Mentorica Glasbenih uric Marjana Korošec je za vrtec s prvošolčki pripravila glasbeni program na temo letnih časov in vremenskih pojavov. Otroci so pokazali svoje znanje v obvladovanju ritma, igranja na različne inštrumente in petja. Po končanem nastopu je vse otroke obdarila z bonboni kuharica Sonja Štupica, ki se je konec decembra po štiridesetih letih dela v kuhinji vrtca in šole odpravila v pokoj. V ganljivem govoru se je spominjala svojih

prvih let in se vsem vzgojiteljicam zahvalila za dobro sodelovanje ter se poslovila od njih. Vzgojiteljice so za slovo z njo delile nekaj misli, otroci pa so zapeli nekaj pesmic. Zadnji glasbeno-plesni nastop je bil prava paša za oči. Mažoretke pod mentorstvom Nine Štupica so nastopile v krilcih, na katerih so imele nameščene okrasne lučke.

V začetku decembra smo v vrtcu prvič gostili vodnico s psom iz Tačk Pomagačk, to je slovensko društvo za terapijo s pomočjo psov. Obiskala nas je Breda Kus, ki je seboj pripeljala koker španjela in otrokom pokazala ter razložila, kakšna je ustrezna nega psa (hranjenje, sprehajanje, umivanje ipd.). Otroci so lahko psa božali, hranili, česali in mu dajali različne ukaze. Vzgojiteljicam je predstavila pozitivne izkušnje učenja branja s psom ter nam pripovedovala o terapevtski vlogi psov pri lajšanju in zdravljenju različnih bolezni ter primanjkljajih otrok. Strokovne delavke vrtca bi si želele stalnega sodelovanja z njimi, vendar so nam pojasnili, da zaenkrat to ni mogoče zaradi pomanjkanja kadra, torej prostovoljcev, ki imajo doma psa in so z njim opravili

usposabljanje ter bi lahko v dopoldanskem času obiskovali vrtec in šolo. Vabimo vse, ki bi se želeli izobraziti v tej smeri in delovati v dobro otrok vrtca in šole, da se pridružijo prostovoljnemu društvu Tačke Pomagačke.

V naši sredi smo v čarobnem decembru gostili novo knjižničarko Rebeko M., otroci iz druge starostne skupine pa so jo obiskali v sodraški knjižnici. Tudi v tem decembru smo sodelovali s članicami skupine za poprtnik, ki so otroke iz drugega starostnega obdobja učile izdelave golobičk iz kruhovega testa. Otroci iz skupine Levčki so poskrbeli za lep izgled kostanjevega parka, kjer so s svojimi okraski polepšali eno drevesce. Vzgojiteljice so ponovno pripravile predstavo za otroke z naslovom Gozdna zabava, ki so jo odigrale na občinski prireditvi Prižig božičnega ognja v četrtek, 12. 12. 2024. Po predstavi je otroke obiskal in obdaril dedek Mraz. V zadnjih dneh pred počitnicami smo zaključili decembrsko praznovanje s prazničnim kosilom in božično-novoletno zabavo v dvorani pri šoli.

Hvala vsem, ki ste s svojo osebno angažiranostjo in udeležbo pri katerem koli od opisanih dogodkov pričarali otrokom pravilni praznični december. Vse dobro in veliko zdravja v letu 2025! Veselimo se sodelovanja z vsemi tudi v naslednjem decembru.

»Potrebujemo družinsko kulturo uporabe novih tehnologij«

Predavanje Mihe Kramlija

Nina Pirc Vovčko

Foto: Freepik

V torek, 4. februarja, je OŠ Sodražica v sklopu roditeljskega sestanka ponudila predavanje Mihe Kramlija z naslovom Sodobne pasti zasvojenosti. Znani predavatelj in strokovnjak za kemične in nekemične odvisnosti ter vodja Centra za zdravljenje odvisnosti v Novi Gorici je pred polno dvorano staršev in učiteljev spregovoril o izjemnih tveganjih, ki jih prinaša nekritična uporaba sodobnih tehnologij. Ker je tema še kako aktualna, smo želeli, da pride ne le do tam navzočih, pač pa do vseh občanov in bralcev Suhorobarja. Le če bomo zadosti ozaveščeni, bomo sposobni narediti potrebne korake, da potegnemo otroke in morda tudi sebe iz nevarnih spletnih manipulacij ter v naših družinah oblikujemo nujno potrebno kulturo uporabe novih tehnologij.

Kdaj ekran zasvoji?

Predavatelj je na samem začetku pojasnil, da ne namerava govoriti proti novim tehnologijam, saj so nujno potrebne za življenje in delovanje v današnji družbi in jih bodo morali nujno poznati tudi naši otroci. Dobra novica je ta, da delo na računalniku ali telefonu ne zasvoji, zato se nam tega ni treba bati. Ko delamo, nas možgani namreč opozorijo, da smo utrujeni, da potrebujemo odmor in distanco. Drugačnja zgodba kot pri delu z računalnikom se zgodi ob uporabi zabavnih tehnologij, kot so YouTube, socialna omrežja, videoigre in nenazadnje stave, saj možgani ob njihovi uporabi utrujenosti ne zaznajo, nasprotno, težijo po še in vedno več.

Začne se v zibki

V sklopu predavanja smo izvedeli, da ima že novorojenček 100 milijard možganskih celic, v katerih je zapis za njegov nadaljnji razvoj. Otroka ta zapis žene v življenje, v njem je zapisano, naj opazuje, se plazi, raziskuje, okuša ... Če mu v tem obdobju

ponudimo elektronsko animacijo, kakršnih na tržišču ne manjka, se bo otrok že kot dojenček osredotočil na ekran. Namesto celotnega spektra raziskovanja sveta in življenja bo njegov življenjski fokus usmerjen v telefon, tablico ali računalnik. Težko je verjeti, da gre pri simpatičnih animacijah, ki otroka tako lepo pomirijo, v resnici za manipulacijo z otroškimi možgani, a žal je resnica prav takšna. Te animacije so ustvarili strokovnjaki za otroške možgane in vanje so bile vložene nepredstavljive vsote denarja.

Nevrologi (strokovnjaki za možgane) potrjujejo, da se zaradi nepravilne uporabe tehnologije lahko zaustavi osebni razvoj. Posledice so sprva takšne, da otroci, ki so programirani na ekran, na travniku in v gozdu niso zmožni ničesar videti, tam se dolgočasijo in komaj čakajo, da pridejo spet pred tablico ali telefon. Druga posledica je, da takšni otroci in odrasli živijo življenje z računalniško določenimi željami in potrebami, saj svojih lastnih sploh nimajo. Na tem mestu je predavatelj poudaril, da smo starši tisti, ki se lahko odločimo in naredimo vse za to, da svoje otroke zaščitimo.

Vrednost mize in družinskega časa

Po besedah predavatelja otrok do 12. leta ne jé samo hrane, pač pa z vsem svojim bitjem srka celoten dogodek, ki se odvija okrog tega. Zato je hranjenje že od rojstva dalje izjemnega pomena. Ob hranjenju v naročju in potem za mizo starši otroku sporočamo, da ga vidimo in slišimo, da je naš, vreden in ljubljen. Če je mama v času hranjenja otroka odsotna, ker med dojenjem ali kosilom gleda v ekran, se v otroku razvije t. i. instinkt lovca in se v njegovo telo zapiše, da potrebuje zunanji dražljaj, da bo naredil že tako osnovno stvar, kot je pojesti obrok. Enako velja za čas oblačenja ali čas, ko je treba na kahljico/stranišče. Če otroka tedaj animiramo z ekranom, se bo zgodilo, da bo ta vsakdanja opravila povezal z ekranom in jih brez njega ne bo več sposoben opraviti. Zato Miha Kramli staršem polaga na srce, naj vsaj do otrokovega 12. leta čuvamo mizo in obroke kot nekaj svetega.

Enako velja za čas, ki ga družina preživi skupaj. Družina potrebuje 2–3 ure na dan, da se poveže med preprostimi vsakdanjimi opravili, domačimi nalogami, ob kuhanju itd. To je čas, ki ga možgani potrebujejo, da proizvedejo zadosti občutkov potrditve in povezanosti, ki so ključni za občutek smisla in želje po življenju. Če ta čas izgubimo zaradi nepravilne uporabe zaslonov, ustvarjamo nepopravljivo škodo, saj takšna uporaba med družinskimi člani postavi zidove. Nemške raziskave so pokazale, da na lestvicah vrednot ni več prva družina, pač pa ekran. Samo pomislite na dramo, ko izgubimo telefon z vsemi podatki. Žalostno dejstvo je, da smo ob izgubi telefona bistveno bolj zaskrbljeni kot denimo ob partnerjevi boleznini.

Vrednost umskega dela

Predavatelj je večkrat poudaril, kako izjemno sposoben organ so naši možgani, razložil pa je tudi, da je nujno potrebno, da jih treniramo. Poudaril je, da morajo biti možgani čimbolj aktivni, da morajo delati in da se otrok preprosto povedano mora mučiti in spopadati z različnimi umskimi nalogami. Tu je poudaril vlogo šole in učiteljev ter opozoril, da njihova naloga ni ta, da bi bili pri otrocih (ali starših) priljubljeni. Izjemen pomen je predavatelj pripisal tudi branju – tako za mlajše otroke kot za mladostnike.

Šokanten podatek je, da lahko otroci v 3. razredu osnovne šole z ekrani možgane samo v enem dnevu obremenijo toliko, kot so jih prej v dveh letih! Drugi stranski učinek prekomerne uporabe novih tehnologij je, da se otroci navadijo procesirati samo enostavne podatke, težjih, abstraktnejših pa ne zmorejo. Potem pa se denimo vpišejo na gimnazijo in nastane težava. Samo v Sloveniji je namreč več tisoč mladih, ki niso sposobni dokončati šolanja bodisi na srednji šoli bodisi na fakulteti.

Kakšna je prava mera?

Koliko računalnika, igrice in ostale zabave je torej dovoljeno? Predavatelj je poudaril predvsem to, da računalnik ali telefon ne more biti fokus in osrednja stvar, okrog katere se vse vrti. Otrok mora nahraniti možgane preko rok in nog, kar pomeni, da na dan potrebuje 4 ali 5 ur fizične aktivnosti – teka, metanja žoge na koš, opravič, kot so delo na vrtu, grabljenje trave in podobno. Če so otroci zadosti aktivni, jim tudi ena ura igrice ne bo škodila. Če pa otrok ni zadosti fizično aktiven, mu bo lahko že pol ure ekrana na dan preveč. Virtualno ga bo obsedlo, ne bo imel hobijev, ne bo se družil. Po besedah predavatelja osnovnošolci, prav tako pa tudi 1. in 2. letniki srednje šole, telefona, računalnika ali tablice ne smejo imeti v svoji sobi, saj je skušnjava zanje enostavno prevelika.

Znak za alarm

V Evropski uniji že 50 % otrok na dnevni ravni preživi dlje časa na telefonu, kot pa je v stiku s starši. Pri tem otroci izgubljajo korenine in tla pod nogami, zaradi ekranov so nemirni; prevelika izpostavljenost svetlobi, ki jo ekrani oddajajo, jih naredi utrujene in razdražljive.

Ko otrok zaradi ekrana ne opravi hišnih opravil ali ne naredi domače naloge, je to

znak za alarm pri starših in skrajni čas, da odreagirajo in se pogovorijo o urniku uporabe. V Sloveniji je po besedah predavatelja veliko otrok, ki so že v osnovni šoli nefunkcionalni – ne jedo, se ne umivajo ... Če si otrok nosi hrano pred ekran, je že druga stopnja, a tu je še mogoča pomoč doma. Nadaljnje stopnje pa že pomenijo zasvojenost – ko je otrok pred ekranom, ne sliši, ne čuti, ko ga zmotiš, se stepe. Zelo zaskrbljujoč je tudi podatek, da sta v primeru zlorabe drog nasilna dva uporabnika od stotih, v primeru odvisnosti od tehnologije pa jih je od stotih nasilnih kar 36. V takšnih primerih je potrebno posredovanje policije, centra za socialno delo in drugih pristojnih ustanov in je odrejeno prisilno zdravljenje.

Družinska kultura rabe novih tehnologij

Seveda se vse začne in konča pri nas starših, na kar je opozoril tudi predavatelj. Mi smo zgled otrokom, česar sami ne delamo, seveda ne moremo pričakovati od otrok. Zato je nujno, da odrasli oblikujemo svojo osebno kulturo pri rabi novih tehnologij in jo potem oblikujemo tudi v svojih družinah.

Kaj to pomeni? Predavatelj pove, da je poleg ČASOVNEGA potreben tudi PROSTORSKI družinski dogovor, kje je mesto za nove tehnologije. Pove, da imajo pri njem doma en računalnik v celi družini, in to na hodniku, ne v nekem zaprtem prostoru. Telefone imajo na dogovorjenem mestu. Ko gre oče na telefon ali računalnik, to na glas pove: »Zdaj grem na telefon in bom pol ure na Facebooku.« Če bo dlje, prav tako pove, da bo podaljšal za petnajst minut. Ko zaključi, pove, da je zaključil, in telefon odloži na dogovorjeno mesto. Potem recimo pove mama, da gre na računalnik za dve uri delat za službo, in ko zaključi, spet pove. Otroci slišijo, da en starš uporablja tehnologije za delo, drugi za zabavo in da se starši nadzirajo.

Čisto drugače je, če denimo oče pride domov in gre na fotelj s telefonom brez pojasnila, se razburi in koga nadere, ker ga je zmotil. Otrokom tako sporočamo, da imaš medtem, ko si na telefonu, pravico, da si nesramen, da ni treba nikomur nič odgovarjati, da te nihče ne sme motiti. Z lastnim zgledom in ravnanjem otroka učimo, kako se vesti na napačen način. Namesto tega moramo z lastnim zgledom in držo naučiti otroka, kako se nova tehnologija uporablja, saj nas ves čas opazuje. Otrok zna potem tudi ločiti, da smo lahko na ekranih za sprostitve ali pa za delo.

Frustrirani in žalostni?

Ob koncu predavanja je predavatelj opozoril še na pomemben vidik vzgoje. Spregovoril je namreč o tem, kaj se zgodi, ko starši otroka preveč varujemo pred žalostjo, naporji, trpljenjem in frustracijami – ko mu bodisi opravičimo udeležbo na športnem dnevu ali pa kupimo telefon, ker ga »imajo že vsi«. Predavatelj poudarja, da otroci pravzaprav morajo biti kdaj tudi žalostni in frustrirani, naloga nas staršev pa je, da njihove občutke prenesemo in pri tem ostanemo trdni in stabilni. Če bomo otroku omogočali beg od trpljenja, ker tega ne bomo prenesli, bo otrok pozneje beg iskal v različnih oblikah zasvojenosti. Do 12. leta moramo otroke vzgajati iz pozicije moči, doslednosti, avtoritete in zahtevnosti, pa čeprav je otrok na nas jezen ali je žalosten. Vse to je v redu. Šele po 12. letu pričnemo z otrokom graditi zaupanje in šele po 23. letu smo starši lahko njegovi prijatelji.

Predavatelj je poudaril še eno stvar: da starši vse prehitro dvignemo roke, češ saj ima moj otrok že 12, 14, 18 ali pa 22 let ... in se lahko sam odloča. To po njegovem mnenju ni res, saj se aktivno starševstvo nikoli ne konča. Mi smo in bomo starši do konca življenja in kot taki tudi odgovorni za svoje otroke. Zato smo jih dolžni opozarjati in tudi ukrepati, če vidimo, da so zašli v težave. Odvisnost se lahko zgodi vsakemu od nas in takrat je pomembno poiskati pomoč.

Aktivnosti Šedržank

Petra Marn

Zadnji mesec lanskega leta smo se Šedržanke poleg telovadbe dobile še štirikrat. V četrtek, 5. decembra, smo se zbrale v sejni sobi in pod mentorstvom Božene Kovačič izdelale novoletne okraske, ki so kasneje krasili novoletno smrečico v Kostanjevem parku. Božena se je tudi letos zelo potrudila z nabranim materialom in z idejo izdelave okraskov, ki so bili povsem iz naravnih materialov. Naprej smo naredile angelčke, potem pa različne velikosti krogel iz mahu. Čez štiri dni – v ponedeljek, 9. decembra, smo se dobile pred telovadbo in pripravile darilca za otroke, ki jih razdelil Dedek Mraz na prireditvi Prižig božičnega ognja. Na tem dogodku smo za obiskovalce pripravile ocvrte miške in pecivo, s katerim so se lahko posladkali. V torek, 17. decembra, smo se odpravile na ogled novoletno okrašene Ljubljane.

Tudi letos smo si januar rezervirale za novoletno večerjo, na prvi letošnji delavnici pa se dobimo zopet februarja. Leto 2024 je bilo za našo sekcijo zelo aktivno, za kar se iskreno zahvaljujem vsem članicam ter tudi Turističnemu društvu Sodražica, ki nas podpira in finančno omogoča naše aktivnosti.

Psoglavski dnevi 2025

Petra Marn, tajnica Turističnega društva Sodražica

V teh hladnih mesecih zagotovo vsi komaj čakamo kakšen sončni žarek, lahko pa že sedaj obrnemo liste koledarja na mesec junij in v tem poletnem mesecu označimo Psoglavske dneve 2025, ki bodo potekali od 27. do 29. junija.

Organizacijski odbor se že sestaja in zagotavljamo vam, da bodo tudi letošnji Psoglavski dnevi potekali skorajda po ustaljenem voznem redu – bogati s številnimi dogodki in nastopajočimi. Od lanskega leta še čakamo na nastop Šank Rocka, ki bo zavzel oder Psoglavske noči, v nedeljo dopoldan bodo za dobro domačo glasbo poskrbeli Prifarski muzikanti, v popoldanskih urah pa edini slovenski narodnozabavni ansambel, ki mu je ime posodil župnik – Kvintet Dori.

Tudi občani, skupine oz. društva ste lepo povabljeni k sodelovanju z idejami, da skupaj nadgradimo našo največjo občinsko prireditev. Vabljeni, da se nam oglasite na e-naslov td.sodrazica@gmail.com.

Verjamemo, da bo zadnji vikend letošnjega junija ponovno prinesel dovolj razlogov za obisk Sodražice.

Foto: Marko Burger

Predmet meseca

Pripravila Vasja Zidar,
kustosinja dokumentalistka, Muzej Ribnica

Nekoč so otroci, tudi tisti iz bolj oddaljenih vasi, v šolo hodili peš. Dolga pot jim ni povzročala preglavic – nasprotno, bila je priložnost za igro in druženje, saj jih na njej niso nadzorovali ne starši ne učitelji. Paziti so morali le, da se ne zamudijo preveč. Jeseni in spomladi so večinoma hodili bos, saj so bili čevlji dragoceni in namenjeni le zimskim mesecem. Na podeželju se razlike v oblačenju med otroki premožnejših in revnejših družin niso izrazito poznale – na otrocih se je pač varčevalo.

Otroški usnjen čevlji. Zapenja se z zaponko. Nošen je bil v letih med 1924 in 1940. Zbirka Muzeja Ribnica, I_2837.

Otroški usnjen čevlji. Zapenja se na gumb. Nošen je bil v letih med 1924 in 1940. Zbirka Muzeja Ribnica, I_2838.

Otroški usnjen gležnjari. Nošen je bil v letih med 1924 in 1940. Zbirka Muzeja Ribnica, I_2839.

Otroški usnjen gležnjari. Nošen je bil v letih med 1924 in 1940. Zbirka Muzeja Ribnica, I_2841.

Novičke iz knjižnice

Na voljo so nove avdio knjige

Nina Pirc Vovčko

Foto: Freepik

Avdio knjige so priročna možnost za ljudi, ki so pogosto na poti, za na sprehode in dopuste, služijo pa lahko tudi uporabnikom, ki slabše vidijo in zato težko berejo tiskane knjige.

Kako do avdio knjig? Brezplačna aplikacija Audibook je na voljo za operacijska sistema Android in iOS, najdete jo v GooglePlay in Apple App store. Ko jo imate nameščeno, Audibook omogoča dostop, izposajo, prenos in predvajanje avdio knjig – kjerkoli in kadarkoli. Dostop je mogoč z več naprav, poslušate pa lahko hkrati na eni napravi. Na drugih napravah ste tedaj samodejno odjavljeni. Izbirate med leposlovno in stvarno literaturo domačih in tujih avtorjev. Trenutno so na voljo avdio knjige v slovenskem, angleškem, nemškem in hrvaškem jeziku. Za izposajo je potrebna internetna povezava, za poslušanje knjig, ki ste jih že prenesli, pa internet ni potreben.

Vabljeni k izposoji, saj si člani Knjižnice Miklova hiša avdio knjige izposojate brezplačno. Knjižnična izposoja traja 14 dni, odslej je na izbiro še več gradiva. Več informacij najdete na www.audibook.si.

Predšolska bralna značka V objemu s knjigo

Neža Tanko

Zaključek četrte ...

Konec januarja smo zaključili četrto in začeli peto sezono bralne značke za predšolske otroke. V letu 2024 je bralno značko opravilo kar 66 otrok, ki smo jih 28. januarja 2025 povabili na zaključno prireditev.

Najprej je navzoče v Miklovi dvorani nagovorila direktorica Nastja Hafnar, potem pa je sledila predstava »PSST! To je knjižnica« v izvedbi Gledališča Pravljičarna. Glavna junakinja Miška Minka se je v strahu pred hudim mačkonom znašla v knjižnici. Otroci so v predstavi tako spoznali osnovne pojme, povezane s knjigo in knjižnico, npr. pisatelj, ilustrator, knjižničar, bralec. Predstava se je dotaknila tudi knjižnega in knjižničnega bontona. Za zaključek smo otrokom podelili priznanja in nagrade. Tokrat so to knjižne kazalke z bralnim okencem, ki jih bodo lahko uporabili pri učenju branja.

PREDŠOLSKA BRALNA ZNAČKA

2025

V OBJEMU S KNJIGO

... in začetek pete sezone

Skupno branje z otrokom od zgodnjega otroštva naprej pri naša radost obema, tako otroku kot odraslemu. Otroku je ugodno in udobno v vašem naročju ali ob vas, opazuje ilustracije in jih dopolnjuje z besedami, ki prihajajo iz vaših ust. Počuti se varnega.

Slikanice, katerih naslovi se nizajo na straneh novoizdane brošure za leto 2025, so predlogi za branje otrokom. Pri izboru slikanic se ne omejujte samo na naslove v brošuri, posezite tudi po drugih naslovih istih avtorjev ali pa si naredite čisto svoj izbor. Pri vsakem obisku v knjižnici v brošuri zbirate štampiljke. Ko zberete vseh pet štampiljk, se šteje, da je bralna značka opravljena. Brošuro z vašim naslovom do konca letošnjega leta oddate v vaši knjižnici, januarja 2026 pa vam pošljemo vabilo na nagradno zaključno predstavo. Nove brošure s knjižnimi predlogi najdete pri izposojevalnem pultu, na otroškem oddelku v knjižnici ali na naši spletni strani. Lepo vabljeni k sodelovanju!

Pravljične urice v Knjižnici Sodražica

20. 2. ob 17.30 – slovenska ura pravljic

13. 3. ob 17.30 – angleška pravljica urica

27. 3. ob 17.30 – slovenska ura pravljic

10. 4. ob 17.30 – angleška pravljica urica

Knjižne novosti

Nina Pirc Vovčko, Knjižnica Miklova hiša

Ko se udobno namestimo in v roke vzamemo knjigo, se zgodi čarovnija. Preselimo se v drug svet, v katerem postanemo drzni pustolovci ali detektivi, očarljive dame, pronicljivi raziskovalci, zgodovinarji ... Sprostimo se in uživamo v zgodbi, lepoti besede, pripovedovanju. Da bralcem olajšamo izbiro, tudi tokrat predstavljamo nekaj knjižnih novosti, ki so na voljo v vaši knjižnici.

Freida McFadden: Nikoli ne laži

Ameriška avtorica Freida McFadden je slovenske bralce prepričala s serijo Hišna pomočnica, za katero so značilni nenavadni preobrati, kratka poglavja in domiselno oblikovani liki. V najnovjšem delu nastopita Tricia in Ethan, ki si želita po poroki kupiti sanjsko hišo. Ogle-

da sta si jih že več, a zadnja je res odmaknjena in zanimiva. Nekoč je bila v lasti zdravnice Adrienne Hale, priznane psihiatrinje, ki je pred leti izginila brez sledi. Ko Tricia in Ethan zaradi hude zimske nevihte običita na posestvu, začne hiša izgubljati svoj čar. Tricia najde zbirko zvočnih posnetkov srečanj zdravnice s pacienti. Ko posluša kasete, izve za niz dogodkov, ki so vodili do Adrienninega skrivnostnega izginotja. Zaskajajoč, nepredvidljiv triler, ob katerem si bodo bralci znova in znova postavljali vprašanje: »Kakšna je resnica?«

Ragnar Jonasson: Zimska smrt

Zadnja knjiga v seriji Temna Islandija Ragnarja Jonassona nas v manjšem islandskem mestu gosti v času velikonočnih praznikov. A brez trupla v kriminalki pač ne gre, in tako sprehajalec Gudjon, sicer tujec, umetnik, ponoči na pločniku pred večstanovanjsko hišo najde truplo devetnajstletne domačinke. Njena mama trdi, da njena hči zagotovo ni storila samomora. Prav tako ni imela fanta in ne bližnjih prijateljev. Kdo bi torej sploh hotel škoditi prijaznemu, mirnemu dekletu? Arija Thora, preiskovalca, ki ga poznamo že iz predhodnih delov serije, ob tem spremljamo še v zasebnem življenju, ki se bo morda prav v tem delu končno postavilo na trdne temelje. Preden se je pisatelj Ragnar Jonasson lotil pisanja, je v islandščino prevedel štirinajst romanov Agathe Christie. Med njegove mednarodne uspešnice sodita pričujoča serija in serija o Huldi.

Samantha Young: Med vresjem

North je trdo delal, da je za sabo pustil otroštvo, ki ga je preživel v rejniških družinah, in postal slaven hollywoodski igralec. Ko je tragičen dogodek iz njegove mladosti prišel v javnost in skoraj uničil vse, kar je ustvaril, je v obupu poiskal zavetje v samoti odmaknjenega ekskluzivnega kluba v Škotskem višavju. Sprejem ni preveč prijazen, saj klub vodi težavna ženska, ki ga niti najmanj ne prenese, čeprav se mu sploh ne sanja, zakaj. Aria je kot starejša hčerka hollywoodske legende zgrda spoznala, da jo ljudje izkoriščajo, da bi se dobro zapisali pri njenem očetju. Ko se je njena zadnja zveza slabo končala, je pobegnila na Škotsko. Ko mir v njenem varnem pristanu skali škotski igralec, ki je postal glavna tema tabloidov, Aria zavzame obrambno držo. Domišljivi igralec je zadnje, kar potrebuje, in navkljub očitni privlačnosti, ki tli med njima, je odločena, da ga ne bo marala.

Dominique Fortier: V nevarnem objemu morja

Dominique Fortier je kanadska urednica in prevajalka. Njen roman V nevarnem objemu morja je prejel nagrado generalnega guvernerja za francosko leposlovje. Zgodba govori o slikarju iz 15. stoletja, ki objokuje prezgodnjo smrt svoje neuslišane ljubezni in se zateče v samostan, imenovan Gora svetega Mihaela. Samostan leži na otoku na severozahodni obali Francije. Kip svetega Mihaela, postavljen na vrhu opatijske cerkve, se dviga 157 metrov nad obalo. Gora svetega Mihaela je bila na vrhuncu svojega obdobja najbolj znana po svoji neverjetni knjižnici, imenovali so jo tudi Gora knjig. Glavni junak se potika po samostanu, dokler mu menihi ne dodelijo naloge prepisovanja rokopisov, čeprav je nepismen. To delo ga ozdravi in samostanska knjižnica preraste v čudovito mesto knjig še pred izumom tiskam.

Cvetka Bevc: Očku ne bom več pisal pisem

V romanu avtorica odpira trpko temo: deček se sooča z izgubo očeta – še več, mati ga ne vzame k obredu, saj mu hoče prihraniti bolečino. Slovo ob grobu se tako spremeni v dolgotrajno poslavljanje, ki je navzven skrito, a reže globoko v dečkovo dušo. Denis se ob tem sooča še z vsemi nenačrtovanimi spremembami, ki jih sproži nenadna očetova smrt: selitev iz mesta, novo šolsko okolje, odmik od košarkarskih treningov, iskanje novih prijateljev. Med te poskuse vzpostavljanja novih družbenih razmerij so vpeta dečkova pisma očetju. Tu najde svojega pravega govorca, tu je najbolj iskren. Roman pomaga razumeti bolečino vsem, ki jo poskušamo odpraviti iz svoje bližine. Cvetka Bevc nam s svojo literarno govornico sporoča, da se je z žalostjo treba soočiti, o njej govoriti, jo priznati. Posebnost njene sporočila pa je v tem, da ga posreduje prek otroka, ki je zmožen v stiski videti in vedeti več od odraslih.

Franco Nembrini: Med očetom in sinom

Kako ohranjati avtoriteto, ne da bi zatrl otrokovo individualnost? Kako vzgajati s srcem in razumom, ne da bi podlegli družbenim pritiskom ali lastnim strahovom? Franco Nembrini z neverjetno subtilnostjo razgalja, da je prava umetnost vzgajanja preplet razumevanja, potrpežljivosti in pripravljenosti na osebno rast. Avtor, ki ima za seboj dolgo zgodovino vzgajanja in poučevanja mladih, pojasnjuje, kako oblikovati in negovati vez med očetom in sinom skozi vse življenjske faze ter da srž tega odnosa sestavljata ljubezen in svoboda. Za vse, ki želite globlje razumeti ne samo vzgojo, temveč tudi sebe kot starša, je ta knjiga nepogrešljivo orodje in priložnost za poglobljen razmislek o vlogi staršev v otrokovem življenju.

Aktivnosti, povezane z dopolnitvijo Parka kulturnikov v Ribnici v letu 2024

Marina Gradišnik

Kot smo že poročali, se je v januarju 2024 oblikovala delovna skupina za nadgradnjo in dopolnitev Parka kulturnikov Ribnica. Na prvem sestanku, ki je potekal 5. februarja, so člani skupine sklenili, da bodo zaradi večje učinkovitosti delo razdelili na dve podskupini. Prva podskupina je zadolžena za vsebinski del, kar vključuje oblikovanje smernic za uvrstitev osebnosti v park, izbor ustreznih imen, pripravo sklepov za vsakega posameznika in druge naloge. Druga podskupina skrbi za ustrezno prostorsko umestitev parka in pripravlja ustrezne predloge morebitnih rešitev. Dogovorjeno je bilo, da se območje parka obravnava enako kot leta 1982, in sicer v okviru občin Ribnica, Sodražica in Loški Potok. Zato sta bili k sodelovanju povabljeni tudi občini Sodražica in Loški Potok, ki sta imenovali svoja predstavnika v delovno skupino.

Potek dela

Podskupina za vsebinski del se je v letu 2024 sestala sedemkrat, podskupina za prostorsko umestitev pa trikrat. Poleg tega so člani projektne skupine izvedli še tri skupne sestanke, na katerih so izmenjali informacije in poročali o poteku dela. Za območje občine Ribnica je bilo v ožji izbor zaenkrat uvrščenih 33 oseb, za občino Loški Potok 3, za občino Sodražica pa 15. Gradivo je trenutno še v pripravi in bo po končani obdelavi predloženo v pregled

strokovnim recenzentom in javnosti. Predlogi s strani javnosti so vedno dobrodošli.

Vodja projekta v imenu Muzeja Ribnica je Marina Gradišnik, ostali člani projektne skupine pa so: Aleksandra Renčelj Škedelj in Domen Rus (ZVKDS), Alenka Pahulje (JSKD Ribnica in TD Ribnica), Ana Koščak (Galerija Miklova hiša), Barbara Šetinc Svetina (ZRC SAZU), Breda Oražem, Domen Češarek (Knjižnica Miklova hiša), France Ivanec (Muzejsko društvo Ribnica), Ludvik Mihelič, Miha Benčina, Nuša Pintar Grebenc (Občina Ribnica), Petra Marn (Obči-

na Sodražica), Vinko Košmerl (Občina Loški Potok) in Vlado Mohar.

Načrti za leto 2025

Delo skupine se bo nadaljevalo tudi v letošnjem letu. Predvideva se, da bo recenzirani izbor osebnosti na spletu javnosti dostopen že poleti. Jeseni tega leta je načrtovana obsežnejša predstavitev projekta, kjer bodo podrobneje predstavljeni tako proces dela kot izbrane osebnosti.

Trikraljjevska akcija 2024–25

Branka Gornik

Tudi v lanskem letu so skupine kolednikov izpeljale trikraljjevsko akcijo, v katero so bili vključeni zlasti birmanci in otroci družinskega pevskega zbora, skupaj 49 otrok. 26. decembra 2024, na god sv. Štefana in slovenski državni praznik dan samostojnosti in enotnosti, je bila ob 9. uri darovana sveta maša, pri kateri so koledniki aktivno sodelovali. Po maši so prejeli poseben blagoslov in se takoj odpravili na pot po naši župniji.

Koledovanje je starodaven običaj v spomin prihoda modrih (kraljev) v Betlehem, kjer so počastili Jezusa. Nam pa koledniki kot kralji oznanjajo veselje zaradi Jezusovega rojstva, prinašajo božično voščilo in prosijo za blagoslov v novem letu. Tokat obeležujemo posebno obletnico – 30 let Trikraljjevske akcije. Koledniki so ponekod že pred osamosvojitvijo Slovenije hodili po vaseh in prinašali veselo oznanilo. Decembra 1994 pa so v Sloveniji prvič uradno začeli Trikraljjevsko akcijo pod okriljem Misijonskega središča Slovenije. Takrat je sodelovalo okrog 50 slovenskih župnij, do danes pa se je akciji pridružilo skoraj 400 župnij in več kot 6000 kolednikov iz cele Slovenije. V teh tridesetih letih so podprli skupaj 282 projektov in pri tem prispevali 6.599.888 EUR. Darovi so namenjeni za delovanje slovenskih misijonarjev v različnih deželah sveta (Vir: missio.si). V naši župniji smo akcijo v večjem obsegu izpeljali pred tremi leti s prejšnjo generacijo birmancev (2023). Letošnja generacija (2025) je bila udeležena drugo leto zapored. Birmanci s tem izpolnijo kristjanovo dolžnost dobrodelnosti v pripravi na prejem zakramenta sv. birme. Tudi tokrat smo zbrali lepo količino sredstev: 4300 EUR, ki smo jih v celoti namenili za zgoraj omenjene misijone.

Dragi koledniki, hvala vam za ves čas in trud, ki ste ga vložili v

prepravo in izvedbo Trikraljjevske akcije. Hvala ge. Vidi Čampa, ki vsako leto poskrbi za brezhibnost rekvizitov in oblačil. Hvala staršem, ker otroke vzpodbujate pri tem plemenitem delu, še posebej spremljevalcem. Hvala vsem darovalcem, ki radi sprejmete kolednike in tako pričarate nasmeh na obrazih naših otrok. Ob vrnitvi s terena z veseljem pripovedujejo, kaj vse so lepega doživeli. Na ta način tudi krepijo medsebojne odnose, spoznavajo okolico in ljudi ter z njimi osebno komunicirajo. Lepo je tudi, ker na ta način ohranjamo slovenske običaje.

Sodraška mučenka Ivanka Novak, rojena Škrabec

Blaž Kovačič

Foto: Jožef Ciraj

Ivanka Novak, rojena Škrabec je bila doma iz Hrovače pri Ribnici. Njen oče Janez Škrabec je bil nečak frančiškana in jezikoslovca p. Stanislava Škrabca. Rojena je bila 17. marca 1915, umorjena pa noseča v svojem 27. letu starosti, v jutru praznika sv. Rešnjega telesa, 4. junija 1942. Po končanem učiteljišču pri uršulinkah v Ljubljani je Ivanka najprej učila v Pišecah na Bizeljskem, jeseni leta 1939 pa je prišla v Sodražico. Delo z mladino ji ni bilo samo vir dohodkov, ampak življenjska dolžnost. Njena skrb za njej izročeni mladi sodraški rod se ni končala za šolskimi stenami, ampak je šla za njimi tudi po domovih. V začetku decembra 1941 se je v Ljubljani poročila s Francetom Novakom, ki je malo prej postal profesor kemije. Novak je bil v času študija zelo dejaven v študentskih katoliških organizacijah. Po poroki je mladi mož prišel v Sodražico in stanoval s svojo ženo v skromnem stanovanju pri Jurjevih. Ko so Kovačevi, ki so bili bližje središču Sodražice, na prostoru prejšnjega skednja uredili stanovanje, se je mladi par proti koncu zime 1942 preselil k njim.

Ob nenadnem umiku Italijanov iz Sodražice 28. maja v jutranjih urah, Kovačevi še niso vedeli za njihov odhod. Franc Novak je bil ravno še pravočasno obveščen, da prihajajo partizani, da je lahko s kolesom ušel proti Zamostcu. Še tisto popoldne je bilo na trgu sredi Sodražice zborovanje, na katerem je govoril Janez Hribar, partijski sekretar tega področja. Pomemben del zborovanja je bilo zasliševanje učiteljice Ivanke Novak. Postavili so jo pred zbrano množico in jo spraševali, kje je mož France. Na vse načine so jo sramotili in se norčevali iz nje. Slednjič so jo odpeljali na njeno stanovanje in hišo od vseh strani zastražili. Nihče od zborovalcev se ni upal postaviti za učiteljico, ki je za njihove otroke naredila veliko dobrega in je bila v zadnjem mesecu nosečnosti.

3. junija je Ivanka skupaj s Kovačevo družino zvečer molila rožni venec, ko je zaropotalo po vratih. Dekla Zofka je šla odpret. V veži je zaropotalo in nenadoma so v sobo pomolile puškine cevi, ki so jih držali partizani. Ivanko so odpeljali v njeno stanovanje, kjer se je po polnoči iz njega zaslišal strašen hrup. Razbijali

so pohištvo in posodo. Bilo je že proti jutru, ko je k domačim prišel partizan in jim zabičal, naj nikjer ne pripovedujejo, kaj so to noč doživeli. Partizani so Ivanko odpeljali v gozd nad Jagerbirtom, kjer si je morala sama izkopati grob. Prosila jih je, da bi jo še vsaj toliko časa pustili pri življenju, da bi otrok prišel na svet. Ni bila uslišana. Ko so jo pobili s kolom, ji zdrobili lobanjo in spodnjo čeljust, so jo zvalili v plitvo jamo. Truplo so pokrili z njenim vrhnjim plaščem in jo zagrebli.

Bila je obsojena na smrt. Obsodba je bila izvršena na praznik svetega Rešnjega telesa. Pred smrtjo je v sobi zapisala poslednje besede na papir, ki so ga ob prekopu napol strohnjenega našli pod obleko na prsih.

Pismo nerojenemu otroku

»Še nekaj ur in konec bo mojega življenja. O Bog, o Ti žalostna Mati, Mati moja. Ti veš, da umiram nedolžna, kakor je umiral nedolžen Tvoj Sin. Marija, še bolj nedolžen bo umiral z menoj moj otrok, ki ga še nisem videla. O le mirno spi moj otrok, saj si tako blizu mojega srca, ki te tako ljubi – vendar, čeprav te ljubi, te iz objema smrti, ki tudi tebe čaka, iztrgati ne more.

Vem, težka bo moja poslednja ura, toda vse bolečine bo hladila misel, da te bom zagledala čez nekaj trenutkov in vso večnost bova skupaj, nihče naju več ločiti ne more. Ko sem te prvič začutila, sem še sanjala, kako te bom prvič ponesla v božjo bližino, da te oblije krstna voda; oblila te bo kmalu moja kri, z ljubečo krvjo lastne matere boš krščen. Ura v stolpu že naznanja jutro, ki naju bo peljalo na poslednjo pot. Saj ne bom sama, z menoj boš ti, o moj otrok, in Marija, kakor takrat s Sinom na Kalvariji. Šla bo z nama.«

(Polona Vesel Mušič, Magdalena fara naša, 2003, str. 197–200)

Ko so se v trg vrnili italijanski vojaki, so iz Hrovače prišle Ivankina mama, sestra Neža in soseda Škrabčevih. Prepričale so se, da pod smreko nad Zamostcem res leži njihova Ivanka. Odkopali so jo in prepeljali v Hrovačo. V domači hiši je bila na mrtvaškem odru in potem so jo 8. avgusta 1942 na pokopališču v Hrovači pokopali v družinski grob Škrabčevih (Nova slovenska zaveza – Umor dveh dolenjskih učiteljic, Dostopno na naslovu: <https://www.zaveza.si/zaveza/umor-dveh-dolenjskih-uciteljic/>).

Civilnodružbena pobuda Vseposvojitvev, ki si prizadeva za simbolično posvojitvev vseh žrtev druge svetovne vojne in pobojev po njej, pripravlja svete maše za slovenske mučence pri frančiškanih na Tromostovju v Ljubljani na prve petke. Trideset prvih petkov bo pri frančiškanih v Ljubljani darovanih trideset svetih maš za slovenske mučence, žrtve totalitarnege nasilja, ki so v postopku za beatifikacijo. Za Ivanko Novak, rojeno Škrabec in njenega nerojenega otroka bo sveta maša darovana 7. 3. 2025 pri frančiškanih na Tromostovju. Vsi lepo povabljeni!

Hvala in Bog vas živi, g. Franc Bizjak, sodraški župnik!

Polona Vesel Mušič

Foto: Lojze Mušič

Ob zelo lepo pripravljene zahvalni sveti maši je v nedeljo, 9. februarja 2025, v Sodražici odmevala zahvala, praznično veselje in voščilo g. župniku Francu Bizjaku: »Ob okroglem jubileju, 70. rojstnem dnevu, se z Vami hvaležni obračamo h Gospodu, se zahvaljujemo za Vas in Vas priporočamo Njegovi usmiljeni in dobrohotni Ljubezni, naj Vas še naprej vodi, varuje in blagoslavlja. Tudi obe Mariji Magdaleni, ki sta tako močno vstopili v Vaše življenje, naj vedno znova prosita za Vas in za vse nas. Iskrene čestitke, zdravja in Božjega blagoslova ter še na mnoga leta kličemo in želimo hvaležni župljani, sodelavci, prijatelji ...«.

V besedah hvaležnih faranov moremo prepoznati bogate darove in sadove, ki smo jih po župniku Bizjaku deležni v več kot 35 letih darovanega življenja v Sodražici. V zahvalah je bilo rečeno, da je sodraški župnik dober in svet duhovnik, ki oznanja blagovest Božjega usmiljenja, predano in pobožno daruje svete maše, deli zakramente, moli in blagoslavlja. Je mojster pridige – te so do potankosti pripravljene, globoke in imajo močno sporočilno vrednost, ki spodbudi človeka k razmišljanju. Je velik Marijin častilec, dober pastir, mož kulture, Božji pevec, goreč pri postopku Magdalene Gornik za blaženo. Osebnostno skromen, ponižen, dobrosrčen in preudaren pa je tudi dober gospodar, ki je pred leti vodil gradnjo župnijskega doma,

pridobitev novih orgel, obnovo župnijske cerkve ter podružničnih cerkva. Ves čas zelo dobro sodeluje tudi z Občino in si prizadeva za povezanost med občani. Vedno prisluhne, globoko presodi, podpre in pomaga izpeljati dobre zamisli, ki jih predlagajo farani tako glede verskega življenja kot na gospodarskem področju, zato uživa v kraju splošno spoštovanje.

Tudi naša družina, ki se rada vrača v Sodražico, je bila vedno deležna prijazne in prijateljske naklonjenosti, duhovnega spremljanja in velikodušne pomoči g. Bizjaka, za kar smo zelo hvaležni. Mož Lojze je hvaležen za vse priložnosti sodelovanja na umetniškem in restavratorskem področju, osebno pa se lahko g. župniku zahvalim za zaupanje in pomoč na teološkem, pastoralnem, in oznanjevalnem področju. Najprej sem bila velikega zaupanja in podpore deležna pred več kot 20 leti pri pripravi in izidu monografije »Magdalena, fara naša«. Od zagovora doktorske disertacije leta 2012 pa imam v Sodražici vedno priložnost sodelovati pri pripravi na birmo in voditi različna srečanja. Ni enostavno razviti nekega programa iz izhodišča, saj traja kar nekaj časa, da lahko preizkusim in nato počasi presodim, kaj ljudi nagovarja. Da je to mogoče, je potreben čas, potrpežljivost, prijazna naklonjenost in zaupanje. Vsega tega sem bila s strani župnika Bizjaka najprej deležna v domači sodraški

župniji, vsebina, poudarki in metode, ki nagovarjajo, pa so sedaj na voljo v pripravi na birmo tudi drugod po Sloveniji.

Škof Stanislav Lenič je nekoč zapisal, da je v Sodražici preživel najlepša duhovniška leta, zato je menil, da mora biti za Sodražico izbran »ta boljši duhovnik« in tako je leta 1989 poslal g. Franca Bizjaka. Skoraj 36 let pozneje se lahko s hvaležnostjo vedno znova zavedamo velikega daru, ki nam je dan po odličnem župniku, po katerem moremo prepoznavati in izkušati sadove Svetega Duha: veselje, mir, ljubezen, potrpežljivost, blagost, dobrotljivost, zvestobo, krotkost, in samoobvladovanje (prim. Gal 5,22–23).

Bogu hvala za Vas in Vam hvala za vse. Naj Vam Gospod bogato povrne s svojimi darovi in Vas še naprej obilno blagoslavlja,

Mati Marija, nebes kraljica

Nikoli te nisem videl,
nikoli poznal,
o nebes kraljica.
Vedno si z mano
in tvoj bom ostal,
moja priprošnjica.
Me skrbno poslušaj,
v srcu te nosim,
goreče te prosim,
moja si zvezda danica.

In ko bom za vedno
trdno zaspal,
duša odšla bo pred
božje sodišče.

Sv. Peter bo dosjeje prebral,
da se življenje razišče.
Vse moje pregrehe, slabosti,
kreposti, dobrote.
Ponižno te prosim –
bodi predsednica
moje porote.
Mati Marija!

Alojz Zabukovec
(napisano na dan
sv. treh kraljev, 6. 1. 2025)

Putika

Alenka Adamič, mag. farm.

Foto: Freepik

Putika (protin, giht, urični artritis) je bolezen preobilja. V preteklosti je bila bolezen kraljev, saj so le veljaki uživali bogato mesno hrano in večje količine alkoholnih pijač. Danes je putika zaradi spremembe prehranjevalnih navad postala bolezen množic. Gre za presnovno bolezen, ki nastane zaradi nalaganja kristalov sečne kisline (urata) v sklepih in drugih tkivih, kar povzroči vnetje. Pojavi se pri ljudeh, ki imajo stalno povišano sečno kislino v krvi. Protin, putika ali giht so izrazi, ki opisujejo zvišano vrednost sečne kisline v krvi in posledično pojav simptomov, ki se izrazijo kot bolečine v sklepih. Po navadi se te začnejo v palcu na nogi. Napadi putike so lahko nepričakovani in mučno boleči. Boleči sklep je navadno otečen, vnet in topel, pojavi se lahko tudi povišana telesna temperatura.

Putika je pogostejša pri moških, saj je prizadet vsak drugi od 1000 moških, najpogosteje med 30. in 50. letom, pri ženskah pa je pogostejša po menopavzi. Rizikni faktorji so predvsem previsok krvni tlak, nepravilna prehrana, debelost, pitje alkohola, visok holesterol, sladkorna bolezen, bolezen ledvic in nekatera zdravila (diuretiki za odvajanje vode). Putika nastane zaradi visokih vrednosti uratov v krvi. Urat je sicer bistvenega pomena za prebavo, neprebavljen ostanek pa se prefiltrira skozi ledvice in izloči z urinom. Če telo proizvaja preveč urata ali pa ga ne more izločiti, se začnejo kristali kopičiti v sklepih in kitah, kar povzroča vnetje, pritisk in hudo bolečino. Vsi posamezniki, ki imajo povišano vrednost uratov v krvi, pa ne razvijejo simptomov putike. Dejansko je zvišana vrednost uratov v krvi desetkrat pogostejša od dejanskega pojava simptomov putike.

Akutni napad putike se kaže kot nenadno vnetje sklepa, pogosto se začne ponoči. Najpogosteje je prizadet palec na nogi, ki oteče, pordí, močno boli in je toplejši. Dotik ali pritisk na boleč sklep lahko še dodatno povzroči bolečino – za nekatere je boleč že dotik odeje na koži. Pojavi se lahko tudi mrzlica in zvišana telesna temperatura. Lahko prizadene tudi druge sklepe – nart, gleženj, peto, koleno, zapestje, komolec. Vnetje sklepa se v enem do dveh tednih spontano umiri, z zdravili ga umirimo hitreje. Kasnejši napadi prizadenejo več sklepov, imajo hujši in dalj časa trajajoč potek.

Z leti se lahko razvije kronični protin s tvorbo tofov, to so skupki uratnih kristalov, ki se odlagajo v hrustancu in mehkih tkivih uhlja, nad sklepi prstov rok, v sklepnih ovojnicah, kitah in tudi srčni mišici. Kristali sečne kisline se lahko nalagajo tudi v ledvičnem tkivu, kar privede do postopnega slabšanja delovanja ledvic in pojava ledvičnih kamnov.

S takojšnjim zdravljenjem bolečina in vnetje izgineta po nekaj dnevih, vendar se lahko kadarkoli spet pojavita. Vsakdo, ki se je že kdaj srečal z napadom putike, bo zagotovo vedel, da je treba najprej lajšati bolečino in morebitno vnetje. Povoji lahko stanje oteklega in bolečega sklepa samo poslabšajo. Vneti del je smiselno hladiti s hladnimi obkladki, počivati in mirovati s privzdignjenim sklepom. Nujno pa je treba poseči po protibolečinskih zdravilih, po navadi so to nesteroidni anti-tirevmatiki, ki se dobijo v lekarni tudi brez recepta (ibuprofen, naproksen). Ti ublažijo bolečino in hkrati prekinejo vnetje. S pitjem večje količine vode pospešimo izločanje sečne kisline, pomagamo si z zeliščnimi pripravki, kot je čaj koprivinih listov. Dobre rezultate se doseže tudi s fizioterapevtsko in kineziološko terapijo

kot podpornim zdravljenjem.

V primeru prvih napadov putike je treba obiskati zdravnika, ki naredi diagnostično preiskavo in ob povišanih vrednostih uratov v krvi predpiše ustrezno terapijo, s katero se pri dosledni uporabi bolezen lahko dobro nadzoruje.

Hrana, bogata s purini, ki so v večji količini prisotni v rdečem mesu, morskih sadežih, ribah, leči, drobovini, mesu perjadi, alkoholnih pijačah in pijačah, sladkanih s fruktozo, se v našem telesu razgradi v sečno kislino in tako poveča njeno koncentracijo v krvi, zato se je ob diagnosticirani putiki smiselno tej hrani in pijači čimbolj izogibati.

V primeru vprašanj se lahko za nasvet obrnete tudi na našo lekarno, kjer vam jih z veseljem pomagamo razrešiti.

Literatura

- [1. https://www.revma.net/priro-nik-za-revmatike/revmati-ne-bolezni/protin/#](https://www.revma.net/priro-nik-za-revmatike/revmati-ne-bolezni/protin/#)
- [2. https://drmed.org/wp-content/uploads/2022/11/I-041.pdf](https://drmed.org/wp-content/uploads/2022/11/I-041.pdf) (pdf)

Utrinki društva upokojencev v preteklem letu

Marija Kos

Spoštovane bralke in spoštovani bralci našega glasila Suhorobar, člani sodraškega društva upokojencev smo bili v minulem letu kar precej aktivni, o čemer ste lahko že brali, nekaj aktivnosti pa vam predstavljam še tukaj v nadaljevanju. Želim in obljubljam, da bomo aktivni tudi letos.

Izobraževanje prostovoljk

V maju smo imele prostovoljke sodraškega društva upokojencev izobraževanje o komunikaciji v kočevskem društvu upokojencev, kjer smo se pogovarjali o delu s starejšimi in predvsem o osebnem stiku – komunikaciji – z njimi.

Kaj je komunikacija? To so stiki z ljudmi, sporazumevanje z njimi, pogovori, predvsem pa razumevanje človeka in poslušanje, kar je zelo pomembno, saj starejši velikokrat nimajo poslušalcev.

Kaj je meni pomembno pri komunikaciji? Podobne stvari, kot so že omenjene v prvem vprašanju – to je poslušanje in slišanje sogovornika, prijateljstvo, razumevanje stiske, upoštevanje mnenja drugega, ton pogovora, mimika, ki veliko pove, očesni stik.

Kako starost in bolezen vplivata na komunikacijo? Vsekakor je zaradi tega komunikacija otežena, otežena pa je tudi zaradi žalosti, ki velikokrat spremlja starejše, zaradi pešanja umskih in telesnih sposobnosti.

Na srečanju smo spoznale tudi kočevski zavod JUTRO za delo s starejšimi, ki deluje že več kot dvajset let na območju občin Kočevje in Žužemberk. Starejšim nudijo vso pomoč in oskrbo na domu. Njihova vizija je ustvariti okolje, v katerem vsak posameznik in družina živita polno in dostojno življenje, podprta s širokim spektrom strokovnih storitev, prilagojenih posamezniku in njegovim potrebam. Zagotavljajo praktično pomoč pri vsakodnevni opravi, visokokakovostno zdravstveno nego, čustveno podporo posamezniku in družini. Naše izobraževanje v tem dnevu je bilo koristno in prijetno, prav tako spoznavanje zavoda Jutro. Po delu smo se prostovoljke še malo družile na skupni malici in odšle zadovoljne in vesele proti domu.

Tržni dan

Upokojenci smo sodelovali na Tržnem dnevu, kjer smo se predstavili v povorki, s skečem in, kot vsako leto, z enim od starih običajev dela na kmetiji v prejšnjih časih. Najprej sta se Milka in Olga predstavili s skečem »Čakanje na avtobus«, bili sta prepričljivi in zabavni kot vedno.

Potem je bilo na vrsti mlatenje pšenice. Prejšnje poletje smo s srpom v Zamostcu poželi pšenico, jo zvezali v snope in dobro posušili, da je bila pripravljena za mlačvo. Na letošnjem Tržnem dnevu smo jo, tako kot se je včasih, mlatili s cepci. Enako lahko omlatimo tudi fižol in druga žita. To se je običajno opravljalo na podu v skednju. Naši mlatiči so to delo odlično predstavili, bili so lepo usklajeni kot le kaj, tako da se je slišalo kot posebna lepa glasba. Mlatili so: mlajša dva Drago in Jože ter Ivo, ki jih ima preko 80, in Mirko, ki je dopolnil že 92 let. Ko je bilo delo opravljeno, so gospodinje pridne fante nagradile z domačim pecivom in požirkom pijače. Delo so naši mlatiči – upokojenci vseh starosti, zelo dobro opravili in si zaslužili vse pohvale, ker so po mnogih letih spet oživili ta kmečki običaj.

Srečanje treh generacij

V začetku oktobra je Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica organizirala srečanje treh generacij z mnogimi delavnicami, boljšim trgovinami in predstavitvami. Sodraško društvo upokojencev je sodelovalo s kvačkaricami in prostoferjem. Srečanje je obiskalo veliko otrok, staršev in starih staršev, tako da je bilo to res pravo srečanje treh generacij.

Kvačkarice smo pripravile razstavo naših izdelkov in prikazovale kvačkanje, h kateremu je pristopilo kar precej deklic in tudi deček se je našel vmes, vsi so gledali, kako se skvačka verižica, sami so poskusili in si naredili lepe zapestnice iz verižice. Še več zanimanja je bilo za polstenje volne, ki smo ga tudi prikazale. Otroci so si naredili lepe rožice iz ovčje volne različnih barv. Tudi starše je zanimalo, kje se dobi volno in igle, saj bi radi tudi doma

delali z otroki. To je zelo koristno, saj se bodo tako odmaknili od ekranov, ki otroke preveč zaposlujejo. Na srečanju so si ogledali tudi avtomobil prostoferja, s katerim upokojeanci vozijo starejše, ki nimajo drugega prevoza ali ne morejo iti na avtobus, na razne zdravstvene preglede, na urade in drugam v bližnje kraje, pa tudi v Ljubljano ali Novo mesto. Obiskal nas je tudi župan, ki je pohvalil organizacijo in prikaze na srečanju treh generacij.

Štefanovanje

Nevenka Mladenovič

V gostilni Urška smo se upokojeanci in upokojenke 26. 12. 2024 zbrali na tradicionalnem štefanovanju. Imeli smo se imeli zelo lepo in si na koncu srečanja obljubili, da vztrajamo še naprej. Naše vodilo je, da se izgubljena ura nikoli ne vrne. Srečanja se je udeležilo 50 upokojencev društva, izpeljali smo program in se zelo zabavali. Za to je zaslužen podpredsednik društva Janez Oražem, ki je poskrbel tudi za družabne igre. V vlogi frizerja je ostrigel našo Majdo, Ivana in Jaka. Ker so bili zelo dolgolasi, si je pomagal z strojem za obrezovanje žive meje. Sodelujoči so bili na koncu obdarjeni z nagrado, ki jo je prispevalo Frizerstvo Brigita. Mirko in Angelca Klun sta poskrbela za pevski vložek. Vseskozi nas je s harmoniko zabaval Špančev Tonček. Po končanem srečanju smo se strinjali, da je bilo druženje zelo prijetno. Vsi prisotni so izrazili željo, da se ob letu ponovno snidemo.

Dosežki Siborja v letu 2024

Elvis Podlogar, predsednik Siborja

ŠK in ŠD SIBOR-INOTHERM je bil uspešen tudi v letu 2024, saj je nanizal kar nekaj lepih uspehov na več področjih ju-jitsa, zato vam jih nekaj predstavljamo v naslednjih stavkih.

- Bili smo prisotni na 14 ju-jitsu tekmah, in sicer na turnirjih in državnih prvenstvih v Sloveniji, udeležili smo mednarodnih turnirjev, evropskega in svetovnega prvenstva, ki so bili v Bosni, Italiji, Romuniji in Grčiji.
- Na vseh omenjenih tekmovanjih smo osvojili 231 medalj in pokalov, do sedaj pa že 3638. Imeli smo številne evropske, svetovne, državne prvake in podprvake v vseh disciplinah ju-jitsa ter večkrat potrdili, da smo najboljši in najštevilčnejši klub v Sloveniji v vseh selekcijah.
- Nedvomno pa je najpomembnejših osem medalj na evropskem in svetovnem v Romuniji in Grčiji, ki so jih osvojili tako duo pari in borci. Ob tem smo osvojili štiri naslove evropskih prvakov (Rebeka Duščak, Nika Kotar in Jaka Divjak, Laura Zajc, Mija Kocuvan), bronasto medaljo (Luka Duščak), dva naslova svetovnih prvakov (Rebeka Duščak in Mija Kocuvan) ter bronasto medaljo (Laura Zajc). Ne smemo pa pozabiti tudi na uvrstitve od 5. mesta dalje (Hana Rus in Evelin Kožuh – 5.mesto,

Dorin Ofak – 13. mesto, Neža Levstik in Sara Divjak – 7. mesto, Nejc Podlogar in Jaka Divjak – 11. mesto in Jan Divjak – 9. mesto). Do sedaj imamo z velikih tekmovanj skupaj že 64 medalj.

- Velik uspeh je tudi uvrstitev 13 naših članov v kadetsko, mladinsko in člansko reprezentanco.
- Uspešni smo bili tudi pri organizaciji tekem, in sicer državnih turnirjev v prikazu tehnik, duo sistemu in borbah, ki sta potekala v Kočevju in Sodražici.
- Skupaj je v Siborju že 27 mojstrov ju-jitsa. Kot posledica odličnih rezultatov je trenutno tudi 11 kategoriziranih športnikov priznanih s strani OKS. Od tega je sedem perspektivnih razredov in štiri mladinski razredi.
- Za uspešno delo smo bili v letu 2024 nagrajeni na podelitvah za športne in trenerske dosežke, in sicer pri JJS devetkrat, na podelitvi županovih plakete enkrat, na športni zvezi petkrat, sprejeti pa smo bili tudi pri županib občin Ribnica, Kočevje, Loški Potok in Sodražica. Prav tako smo bili uspešni na področju promocije, saj smo bili dvakrat predstavljeni v oddajah na RTV SLO 1.
- Uspešni smo bili tudi pri širjenju ju-jitsa v tem koncu Slovenije, saj beležimo velik vpis novih članov. Tako imamo sedaj v Siborju 13 različnih skupin iz petih občin, 170 aktivnih članov in več kot 250 članov. Pri nas je v 17 letih treniralo 1500 članov.

Uspehi ŠK in ŠD Sibor Inotherm

Elvis Podlogar, predsednik Siborja

Finale v prikazu ju-jitsu tehnik, Globoko 2024

Člani SIBOR-INOTHERM so se v soboto, 7. 12. 2024, udeležili finalnega turnirja v prikazu ju-jitsu tehnik. Tekma je bila organizirana v Globokem, na njej je nastopilo 76 tekmovalcev iz petih klubov. Barve SIBORJA je zastopalo 10 tekmovalcev, ki so v svojih kategorijah na tretjem turnirju prikazu tehnik T in v pokalu prikaza tehnik P osvojili stopničke:

- Aljaž Rupnik Rak, T – 2. mesto, P – 1. mesto
- Marko Panič, P – 3. mesto
- Jaka Žagar, T – 1. mesto, P – 1. mesto
- Aleks Mitev, T – 2. mesto, P – 2. mesto
- Naomi Kranjec, P – 2. mesto
- Tom Božovič, P – 2. mesto
- Pia Mikulič, T – 1. mesto, P – 1. mesto
- Rian Aldžič, T – 2. mesto, P – 2. mesto

SIBOR-INOTHERM je na tekmi dobil kar 13 medalj, od tega pet prvih mest, čestitke gredo tudi vsem ostalim članom, ki so dosegli uvrstitve od 4. mesta dalje v svojih kategorijah.

Foto: Boštjan Divjak

Državni turnir v duo sistemu, Šempeter 2025

Člani ŠK in ŠD SIBOR INOTHERM so se v soboto, 1. 2. 2025, v OŠ Šempeter udeležili prvega kroga slovenskega pokala za kategorije od U8 do U16 v duo sistemu, na katerem je nastopilo 32 parov iz petih klubov. Naših osem parov je zopet odlično nastopilo, saj so osvojili osem medalj, in sicer tri zlate, dve srebrni ter tri bronaste.

V svojih kategorijah so osvojili naslednje rezultate:

- Aljaž Rak Rupnik in Rian Aldžič – 2. mesto
- Ema Smola in Jaka Žagar – 1. mesto
- Patrik Rak Rupnik in Pia Mikulič – 1. mesto
- Martin Pahulje in Liam Lipoglavšek – 3. mesto

- Tom Božovič in Timotej Hočevar – 3. mesto
- Martin Pahulje in Adam Bižal – 3. mesto
- Aleks Mitev in Marko Cvijič Panič – 1. mesto
- Živa Adamič in Taj Podlogar – 2. mesto

Navedeno tekmovanje se je prvič izvedlo po novi pravilih, prav tako pa so člani Siborja prvič nastopili v novih klubskih majicah. Drugi krog duo pokala in državno prvenstvo bosta potekala na domači tekmi v Ribnici, ki bo 23. 2. 2025.

Mednarodni turnir, Genova open 2025

Foto: Darija Divjak

Člani SIBOR INOTHERM so se med 31. 1. 2025 in 2. 2. 2025 udeležili mednarodnega turnirja v Genovi (Italija), na katerem se je predstavilo 555 tekmovalcev iz 20 držav. Naših 11 članov je zopet odlično nastopilo in osvojilo sedem medalj v ju-jitsu borbah (tri zlate, tri srebrne in eno bronasto).

V svojih kategorijah so osvojili naslednje rezultate:

- Anamarija Duščak – 1. mesto
- Rebeka Duščak – 1. mesto
- Dorin Ofak – 2. mesto
- Mija Kocuvan – 2. mesto
- Jan Divjak – 2. mesto
- Luka Duščak – 1. mesto
- Tia Kozina – 3. mesto

Rezultati našega kluba so nas uvrstili na visoko 8. mesto med 20 državami. Čestitke gredo tudi trenerju Janku Divjaku, ki je naše tekmovalce vodil ob tatamiju. Rezultati so odlična popotnica našim borcem pred nastopom na evropskem prvenstvu na Cipru, ki bo v mesecu marcu.

Kako smo gasilci zabeležili leto 2024

Matjaž Merhar, poveljnik GZ Ribnica

Foto: Peter Lovšin, namestnik poveljnika GZ Ribnica

Gasilska zveza Ribnica (GZR), ki združuje 20 društev iz Občine Ribnica in Občine Sodražica, je v letu 2024 dosegla številne pomembne uspehe. S skupno 3167 člani, vključno z 290 pionirji, 309 mladinci, 116 pripravniki, 417 operativnimi gasilci, 168 rezervnimi operativci in 209 veterani, ostajamo najštevilčnejša zveza v regiji Ljubljana 2 (Vir: aplikacija Vulkan, 17. 12. 2024). Na področju izobraževanja je GZR organizirala 14 tečajev, ki jih je uspešno zaključilo 334 tečajnikov. Med njimi so bili tečaji za pionirje, mladince, gasilce pripravnike, operativne gasilce, višje gasilce, gasilske častnike ter specialnosti, kot sta bolničar in varno delo z motorno žago. Skupno je 407 članov iz GZR pridobilo višje gasilske čine ali specialnosti. Poudariti velja, da je bil tečaj za gasilskega častnika po 14 letih ponovno organiziran v Ribnici in ga je uspešno zaključilo 30 tečajnikov iz več sosednjih gasilskih zvez.

V letu 2024 je GZR zabeležila 87 različnih dogodkov, ki so glede na vrsto in skupino vključevali: pet naravnih nesreč, 14 drugih nesreč, 14 nesreč v prometu, 24 požarov in eksplozij, en primer onesnaženja (sproščanje nevarnih plinov), tri najdbe neeksplozivnih ubojnih sredstev, 23 tehničnih in drugih pomoči ter tri nepotrebne oz. lažne intervencije (vir: aplikacija Spin, 17.

12. 2024). Statistika kaže, da je najpogostejša vrsta nesreče požar oz. eksplozija. Na področju občin Ribnica in Sodražica je omenjenih 87 dogodkov vzročno nanese 118 intervencij po posameznih društvih GZR.

Člani GZR so se udeležili številnih tekmovanj. Na Kvizu gasilske mladine je sodelovalo 91 ekip, od katerih se je 11 uvrstilo na regijsko tekmovanje, tri tekmovalne ekipe pa celo na državno. Na Orientaciji gasilske mladine je sodelovalo 110 ekip, štiri so se uvrstile na državno tekmovanje, kjer so pionirke iz PGD Dolenji Lazi osvojile 1. mesto in postale državne prvakinja. Na občinskem gasilskem tekmovanju septembra v Ribnici je sodelovalo 80 ekip, devet izmed njih se jih je oktobra iz regijskega tekmovanja uvrstilo na državno tekmovanje, ki bo junija letošnjega leta.

Leto 2024 je bilo za Gasilsko zvezo Ribnica leto, polno uspehov in pomembnih prispevkov k varnosti in blaginji skupnosti. Sodelovali smo tudi z drugimi deležniki iz lokalne skupnosti, kot so civilna zaščita, policija, Zdravstveni dom Ribnica oz. reševalna služba, in drugimi, ki gradijo na varnosti in pomoči tistim, ki jo potrebujejo. Ponosni smo na vse dosežke in se zahvaljujemo vsem članom ter drugim sodelujočim za njihov trud in predanost. Skupaj gradimo bolj varno in povezano skupnost.

Gasilska zveza Ribnica včeraj, danes in jutri

Jože Andolšek, predsednik GZ Ribnica

Foto: Nika Možek

Začetki Gasilske zveze (GZ) Ribnica segajo v daljno leto 1872, ko sta bili ustanovljeni prvi dve gasilski društvi v Dolenji vasi in Ribnici, pozneje pa še v drugih vaseh. Vsa društva so najprej spadala pod veliko Slovensko deželno zvezo prostovoljnih gasilskih društev na Kranjskem. Leta 1919 jo je nadomestila Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana, znotraj katere so se društva povezovala v župe. Takrat je nastala Gasilska župa Ribniška, ki je obsegala še precejšnji del zdajšnjih občin

Dobropolje in Velike Lašče. Od leta 1933 so gasilska društva na Ribniškem spadala pod Gasilsko župo sreza Kočevje vse do leta 1955, do ustanovitve GZ Ribnica, ki je postala krovna organizacija za vsa društva v nekdanji občini Ribnica. Po osamosvojitvi Slovenije in odcepitvi novonastalih občin je GZ Ribnica pod svojim okriljem obdržala 21 društev iz občin Ribnica in Sodražica, štiri iz nove občine Loški Potok pa so se odcepila v novo zvezo. Tako imamo v naši zvezi trenutno še vedno 20

društev, saj je Industrijsko društvo Inles medtem prenehalo delovati.

V času delovanja prostovoljnega gasilstva na Ribniškem se je zgodilo precej požarov ter naravnih in tehničnih nesreč, a poleg tega tudi precej lepих dogodkov, kot so proslave, obletnice, veselice, odmevna srečanja in tekmovanja. Gasilci smo tisti, ki poskrbimo za preprečevanje in omejevanje škode ob požarih ter ljudem vedno priskočimo na pomoč pri vseh možnih nesrečah. Poleg tega smo pogosto tudi go-

nilna sila za družbeno dejavnost in srce marsikaterega kraja. Iz vrst ribniških gasilcev prihajajo številni posamezniki, ki so bili opaženi tudi v slovenskem merilu, vključno z Ignacijem Merharjem, Antonom Šobarjem, Edom Tankom, Alojzom Kosom, Antonom Adamičem in še bi lahko naštevali. Eden večjih dogodkov v Ribnici je bil Dan gasilcev Jugoslavije leta 1982, kar je bil v tistih časih vrhunec gasilstva.

Leta so minevala, generacije so se menjale in gasilstvo je včasih hitreje, drugič počasneje napredovalo tudi v naših krajih. Trenutno se pripravljamo na praznovanje 70 let GZ Ribnica, ki bo v soboto, 31. 5. 2025, v ribniškem gradu in nato na dvorišču Rokodelskega centra v Ribnici. Tre-

nutno stanje v naši zvezi je nadvse spodbudno, saj smo ena od vodilnih zvez v Sloveniji tako po izobraževanju, uspehih na tekmovanjih, učinkovitosti na intervencijah kot po delu z mladino in rastočim članstvom. Postavili smo tudi temelje za t. i. vitko upravo, saj nam je z rezanjem nepotrebnih stroškov in s pametnimi naložbami, kot je sončna elektrarna, postavljena v letu 2024, uspelo večino sredstev učinkovito usmeriti tja, kjer so najbolj potrebna. Za dobro delo je zaslužna pomlajena ekipa ljudi na vodstvenih položajih zveze. Naše uspehe so zaznali tudi na višjih nivojih, tako da pogosto krojimo delovanje naše regije Ljubljana 2 in obenem vplivamo na marsikatero odločitev na nivoju Gasilske

zveze Slovenije. Glede na trenutno stanje imamo smelega načrta za prihodnost, saj si najbolj želimo izgradnje gasilsko-reševalnega centra za GZ in PGD Ribnica na novi lokaciji, saj nas obstoječe stanje že precej utesnjuje. Še dalje si želimo dobrega sodelovanja z obema občinama, ki sta glavni vir financiranja razvoja gasilstva tako za opremo kot vozila. Še naprej bomo delovali v smeri dobre povezanosti vseh naših gasilskih društev z ljudmi v njihovih požarnih okoliših. Upamo, da bomo s svojimi dejanji tudi v bodoče ohranili dobro ime med ljudmi in ostali na prvem mestu po zaupanju med vsemi poklici.

Zveza smo ljudje in še vedno živimo v službi ljudstva – na pomoč!

Izšel je zbornik PGD Vinice-Zapotok

Tina Hegeduš in Lea Zarja Čufer

»Pa ga imamo!« je bil stavek, ki se je tik pred novim letom 2025 slišal v prostorih Prostovoljnega gasilskega društva Vinice-Zapotok. Izšel je namreč zbornik ob 101. uspešnem letu njegovega delovanja. Zgodovina je ključna za razumevanje sedanjosti in oblikovanje prihodnosti. Zapisovanje zgodovine ohranja spomine, izkušnje in dediščino ter nam omogoča, da se učimo iz preteklih dogodkov.

Avtorici zbornika Tina Hegeduš in Lea Zarja Čufer sva pošteno zagrizli v delo in z brskanjem po zgodovini, ponovnim obujanjem nekaterih dogodkov in obiskovanjem najstarejših članov društva zbrali vse pomembnejše dogodke, ki morajo biti zapisani in so v razvoju gasilstva na Vinicah in v Zapotoku pustili neizbrisen pečat. V zborniku so tako zajeti ključni zgodovinski mejniki, kot so razvoj naselij Vinice in Zapotok, nastanek društva, gradnja gasilskega doma, pomembni dogodki in intervencije, ki so oblikovali zgodovino društva, ter intervjuji z vidnejšimi člani. Predstavljen je tudi pomen gasilstva za skupnost, vključno z izobraževanjem, tekmovanjem in družabnim življenjem, delom z mladino ter načrti za prihodnost. Poudarjen je predvsem vidik povezovanja vaščanov preko prostovoljnega dela in s tem prispevek k razvoju obeh krajev tekom desetletij. Na skoraj 200 straneh zbornika je zajetega veliko slikovnega gradiva, ki člankom in ostalemu gradivu doda piko na i in pretekle dogodke naredi bolj žive. Najmlajši člani društva lahko v zborniku preberejo celo čisto pravo pravljico o gasilskem rogu.

V januarju 2025 je izšla tudi gasilska pobarvanka Gasilci in Čarovnica, ki bo razdeljena med najmlajše člane društva.

Vse to pa nam ne bi uspelo brez pomoči Občine Sodražica, ki je finančno podprla izid zbornika. PGD Vinice-Zapotok je ponosno na svoje delo in na izid zbornika ob 101. letu delovanja društva. Knjiga je že našla mesto na vseh domačih knjižnicah vaščanov in podpornih članov, dobite pa jo tudi v knjižnicah. S še večjo zagnanostjo smo tako pripravljene na pisanje naslednjih stotih let zgodovine.

Zimsko dogajanje v Zamostcu

Meta Brcar

Veseli december

Na prvo adventno nedeljo smo pri kapelici v vasi postavili adventni venček in mu prižgali prvo adventno svečko in to počeli vse do božiča, ko so gorele vse štiri adventne svečke. Sveti Miklavž se je pri nas ustavil na Miklavžev večer. Najprej je obdaril otroke iz Ravnega dola in Malih Vinic, nato Lipovšice ter Zamostca. Vsako leto obdari okrog 50 pridnih otrok. Darila mu pomagajo pripraviti palčki pomagalki, na dan obdarovanja pa ga spremljajo angelčki in parkeljni in mu pomagajo pri raznašanju daril. Kljub temu da je obdaril že veliko otrok, mu dela ni zmanjkalo. Ni se mogel dolgo zadrževati pri otrocih, saj je moral pohiteti naprej tudi k drugim pridnim otrokom. Otroci, ne pozabite, ostanite pridni, saj vas Miklavž gleda vse leto. Se vidimo decembra!

V soboto, 7. 12. 2024, je na ICZR Ig potekala zaključna vaja za gasilskega častnika regije Ljubljana II. Tečaj je uspešno zaključil naš podpoveljnik Jan Trhljen. Iskrene čestitke! Decembrsko vzdušje vsako leto popestrimo tudi s smreko in jaslicami pri kapelici. Sredi decembra smo jo postavili skupaj z nekaterimi vaščani in okrasili jo z novoletnimi lučkami. Gasilci PGD Zamostec smo v prazničnem mesecu tudi raznesli gasilske koledarje s slikami, ki predstavljajo aktivnosti društva v preteklem letu. Vsem vaščanom smo poleg koledarjev zaželeli tudi vesele božične praznike in srečno v novem letu.

Začetek leta 2025

Zadihali smo v novo leto. V soboto, 11. januarja, smo v gasilskem domu organizirali kinovečer za mladino. Ogledali smo si sinhronizirano risanko Garfield, pri čemer niso manjkali hrustljavi prigrizki. Zadnjo soboto v januarju smo imeli občni zbor PGD Zamostec, na katerem smo slišali poročila preteklega leta in načrte za leto 2025. Podelila so se tudi priznanja in napredovanja aktivnim članom društva. V februarju smo pričeli z gasilskimi vajami za kviz, ki bo potekal 15. marca v Ribnici. Poleg kviza bomo pripravili tudi proslavo ob materinskem dnevu, ki ga bomo praznovali konec marca.

Dvojno vabilo:

- Mentorji vabimo vse mlade iz PGD Zamostec, ki so stari 6 let in več (letniki 2019), da se nam pridružite na gasilskih vajah, tekmovanjih in vmesnih druženjih. Za vpis v društvo kontaktirajte predsednika komisije za mladino Bojana Miheliča (040 279 049) ali Meto Brcar (041 306 181). Mentorji vas veselo pričakujemo!
- Vabljeni tudi vsi starejši od 16 let, da se nam pridružite pri delu z mladino. Iščemo odgovorne osebe, ki so motivirane in inovativne. To je zelo dobra izkušnja za vsakogar, ki si želi družbe in zabave.

Občina sofinancira cepljenje proti KME

Občina Sodražica je tudi v letu 2025 s proračunom zagotovila sredstva za sofinanciranje cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu (KME), in sicer v višini 50 %. V ta namen je predvidenih 2.500 EUR, sofinanciranje se bo izvajalo do porabe sredstev. Zdravstveni dom dr. Janeza Oražma Ribnica bo občane o pričetku izvajanja cepljenja proti KME obvestil preko svoje spletne strani, obvestilo pa bo objavljeno tudi na spletni strani Občine Sodražica.

Sofinanciranje kastracije in sterilizacije psov in mačk

Občina Sodražica v letu 2025 nadaljuje s sofinanciranjem kastracije oz. sterilizacije mačk in psov. V ta namen je podpisala pogodbo z veterinarsko postajo v Ribnici, sofinanciranje pa poteka do porabe sredstev, in sicer je Občina Sodražica letos v ta namen zgotovila 700 EUR proračunskih sredstev. V tem primeru lastnik živali plača 50 % cene storitve, 25 % jo sofinancira občina Sodražica, 25 % pa veterinarska postaja. Vsako gospodinjstvo praviloma lahko uveljavlja do eno subvencijo letno.

Nekdo ne zna, ali Golobova oblast ali »Trumpova Amerika«

Jože Tanko, poslanec

Zadnje mesece so močno zaznamovale ameriške volitve in velika zmaga Donalda Trumpa. Dva meseca se je špekuliralo, kaj bo storil Trump, ki je pred volitvami napovedoval velike spremembe v ameriški politiki in družbi. Mnogi so dejali, da samo obljublja in straši. A Trump je še pred koncem inavguracijskega dne že podpisal na desetine aktov, s katerimi je na hitro streznil mnoge v Ameriki in zunaj nje.

Tako je takoj zaustavil financiranje raznih nevladnikov, ki so s svojimi nebulozami vznemirjali ameriško družbo in stroko. Določil je, da sta spola le dva, moški in ženski, s čemer je torpediral nasilno LGBTQ sceno, ji prepovedal prodor v šole in zagrozil vsem, ki bi mladoletnike nagovarjali k spremembi spola. Začel je s takojšnjimi ukrepi na mehiški meji, kamor je poslal vojsko in prepovedal izdajanje vizumov za vstopanje na ozemlje ZDA. Praktično takoj so se začele deportacije ilegalcev (izgoni) v države njihovega izvora, saj ni nobene potrebe, da bi obremenjevali ameriški proračun in bili povzročitelji številnih kaznivih dejanj. In kar je tudi pomembno, vsem tujim študentom, ki so podpirali ali še podpirajo Hamas in druge teroristične organizacije, je napovedal izgon. Zagnal pa je tudi projekt debirokratizacije, odpravil (ne)delo od doma in mnoge urade poslal na čakanje, saj je ocenil, da se je birokracija preveč razbohotila. Ena najpomembnejših odločitev zadeva tudi popolno odpravo cenzure na socialnih omrežjih, tudi na Facebooku, Instagramu in drugih. Zanimivo je, da ti ukrepi niso deležni praktično nobenih odzivov njegovih predhodnikov, demokratov.

Gre za zelo konkretne odločitve, ki bodo prav gotovo močno vplivale na evropske države. Ameriškega vpliva se predvsem bojita največji stranki v Nemčiji, CSU/CDU in SPD, saj je najvplivnejši podpornik Trumpa, najbogatejši zemljan Elon Musk, podprl desno AFD, volitve pa imajo že čez nekaj dni. Prav tako je pričakovati spremembe v politikah vseh evropskih držav. Nekatere so podprle Trumpa že v njegovih predvolilnih izjavah in namelih, druge previdnejše, sploh pa tiste, kjer vladajo socialisti, pa bodo najbrž imele velike težave, saj je Trump pripravljen uporabiti tudi posebne (protekcioniistične) ukrepe, da bo nje-

gova Amerika postala spet velika. In kot kaže, je na dobri poti.

Velike zadržke do Trumpa ima evropska komisija. Moti jo predvsem odprava cenzure, saj se s tem odpove friziranju informacij na socialnih omrežjih. Vse ustave določajo svobodo govora, kršitve in nezakonitosti urejajo kazenski zakoniki posameznih držav, zato ni prav nikakršnih razlogov, da bi kakšna javnosti skrita ideološka komisija določala, kaj se sme objaviti ali kaj sme javnost brati in kaj ne. Cenzura je ključna za slabo delujoče levičarske ali totalitarne režime (npr. Kuba, Venezuela), ne pa za svobodne družbe, kjer so različne informacije podlaga za odločanje. Cenzura se je na žalost uveljavila tudi znotraj EU in članic EU, saj se o mnogih zločinih in kaznivih dejanjih ilegalnih migrantov ni poročalo. Podatki so ostali prikriti, mediji so filtrirano poročali in največkrat ekscese opisovali z zelo omiljenimi izrazi.

Tudi pri nas ni bilo nič bolje. Spomnite se samo številnih sej odborov in državnega zbora ali poslanskih vprašanj glede ilegalnih migracij, na katera kljub trudu in vztrajanju nismo dobili nobenih ali pa zadovoljivih odgovorov, saj so predsedniki vlad Cerar, Šarec in sedaj Golob ter njihovi ministri storili vse, da bi ilegalni migranti iz Afrike in Bližnjega vzhoda kar najbolj neovirano prestopali naše meje (odstranili so ograje, organizirali prevoze) in uživali kar največje ugodje v naših nastanitvenih centrih in azilnih domovih. In medtem ko Amerika sprejema ukrepe proti Hamasu, ga naša vlada pod krinko pomoči Gazi izdatno financira.

Da gre razumevanje svobode govora pri nas v popolnoma napačno smer, je vidno tudi iz novega Zakona o medijih, ki ga je predlagala Golobova vlada, s katerim močno omejuje poročanje, uvaja posege v osebne objave, saj se bo vsak, ki bo malo več pisal po socialnih omrežjih in imel več sledilcev, moral registrirati kot medij. Z zakonom se posega tudi v versko svobodo in še v marsikaj drugega. Kot kaže, ne bo več mogoče kritizirati omrežninske in energetske politike, podražitev, zablod in kriminala pri javnih razpisih itd. Za povrh pa so lansirali projekt »Ne prižigaj luči«. V stanovanjih ponoči ne bodo smele več goreti luči, za kršitelje so predvideli izjemno visoke kazni.

Kako v drugačno smer nas sedanja oblast vodi od »Trumpove Amerike«.

Obnova spomenika padlim borcem NOB na pokopališču v Sodražici in dan mrtvih

Pavlina Pihler

Foto: Vinko Čampa

Današnji spomenik je bil postavljen leta 1995 in je zamenjal skromen spomenik, postavljen leta 1947. Sredstva za postavitve novega spomenika smo zbirali pri članih Zveze borcev, Krajevne organizacije Sodražica, donirala pa so tudi podjetja s sedežem v Sodražici. V naslednjih letih smo izvajali popravila: zapolnili razpoke na platuju, obnavljali zbledle črke, dodali imena padlih ruskih vojakov, ki so padli pri osvobajanju Ribnice in zamenjali dotrajano plastično ploščo na ovalnem delu spomenika. Zob časa pa je vseeno zelo poškodoval spomenik, zato smo se odločili za celovito obnovo. Kamnosek g. Bogo Oražem iz Ribnice je Občini in nam predložil popis stanja in del, ki jih je bilo treba narediti. Spomenik je vpisan v register vojnih grobišč Republike Slovenije in po določilih Zakona o vojnih grobiščih je za njihovo urejanje zadolžena lokalna skupnost.

Tako se je v letu 2024 izvedla celovita obnova. Marmorne stolpiče ovalnega srednjega dela so odstranili, očistili

in obnovili črke, da pa se po obnovi ne bi pogrezali, so tla zabetonirali. Tudi pokončni del spomenika so očistili in obnovili črke na njem. Na osrednji ovalni del je bila položena nova plastična plošča, da ščiti napise in cvetni aranžma. Na platuju so odstranili dotrajane in poškodovane plošče in položili nove. Pridobili smo tudi nov cvetni aranžma, ki ga je izdelal g. Zdravko Tomazini iz Mahovnika pri Kočevju. Sredstva za obnovo smo skupaj z Občino pridobili pri ministrstvu za obrambo, upravi za vojaško dediščino, sredstva za nagrobni cvetni aranžma pa je prispevala Občina, za kar se ji zahvaljujemo.

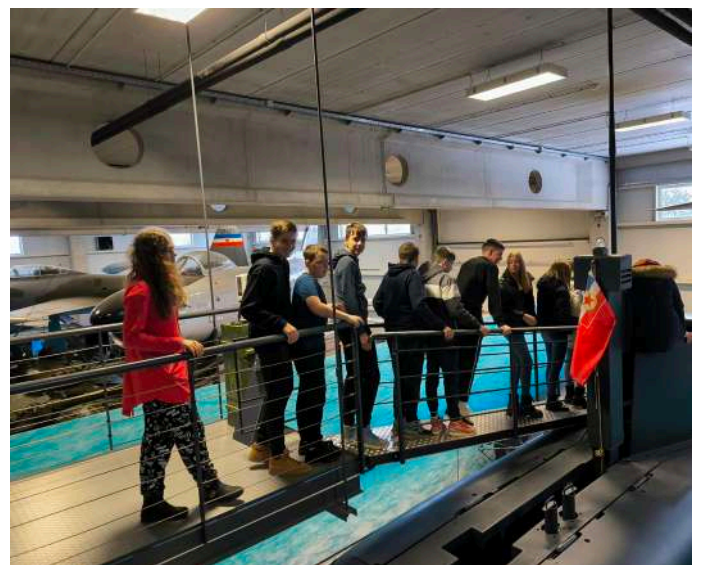
Prvega novembra smo kot vsako leto pripravili komemoracijo. Govor je prebrala ga. Mojca Štupica, recitirali sta ga. Ana Modic in osnovnošolka Kiara Oblak, pesmi pa so zapeli člani kvarteta Gallus iz Sodražice. Tako se vsako leto poklonimo padlim borcem, ki so dali svoja življenja za našo svobodo, ter vsem žrtvam druge svetovne vojne z našega območja.

Veterani OZVVS Ribnica so učence osnovnih šol popeljali v Park vojaške zgodovine

Marko Košir, predsednik OZVVS Ribnica

Foto: Marko Košir, Nejc Lovšin

Člani OZVVS Ribnica smo oktobra lani organizirali strokovno ekskurzijo za učence višjih razredov OŠ dr. Franceta Prešerna iz Ribnice v Park vojaške zgodovine v Pivki. V decembru smo ob podpori občin Sodražica in Loški Potok obisk ponovili tudi z učenci osnovnih šol dr. Ivana Prijatelja Sodražica in dr. Antona Debeljaka Loški Potok. S tem smo omogočili ogled parka učencem vseh treh občin. Namen organizacije ogleda Parka vojaške zgodovine za učence je vzpodbujanje mladih pri negovanju domoljubja in ponosa na našo ljubljeno domovino, zato je prav, da jim predstavimo tudi dogodke in kraje naše vojaške zgodovine. Ekskurziji sta vodila veterana Franc Mihelič in Marko Košir. Na Uncu, kjer je prebival in umrl general Rudolf Maister, čigar 150-letnico rojstva in 90-letnico smrti smo obeleževali v lanskem letu, smo naredili krajši postanek. Na njem je Franc Mihelič, častni predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ribnica, predstavil življenjsko pot generala Maistra in njegova dela, pomembna za slovenski narod. V muzeju v Pivki je vodnik učence popeljal po poti zanimivih eksponatov

naše vojaške preteklosti. Ti so z zanimanjem poslušali razlago stalne razstave, posvečene osamosvojitvenim dogajanjem in osamosvojitveni vojni leta 1991. Sledil je prikaz razmer v bivši SFRJ, ki so v končni fazi privedle do njenega razpada. Muzejska zbirka je velika, najbolj pa so zanimanje učencev pritegnili nemška lokomotiva, restavrirani tanki, helikopterji in letala. Nihče ni izpustil možnosti spusta v notranjost podmornice in si tako lažje predstavljati, v kakšnih razmerah so delovali podmorničarji. Ker veterani OZVVS Ribnica učence višjih razredov osnovnih šol peljemo v Pivko vsako leto, se z Občino Ribnica dogovarjamo, da bi za ribniške učence zagotovili še en dodaten avtobus in s tem omogočili ogled muzeja celotni generaciji zadnjih letnikov tamkajšnje osnovne šole.

Učenka Lada je svoje vtise z obiska Parka vojaške zgodovine zapisala v spodnjem prispevku.

Na dan Rudolfa Maistra, v ponedeljek, 23. decembra, smo se odpravili v Pivko na ogled Parka vojaške zgodovine. Omogočila nam ga je Zveza veteranov vojne za Slovenijo, katere član se je odpravil z nami. Gospod Franc Mihelič nam je med potjo do muzeja povedal več o generalu Rudolfu Maistru, o katerem prej nismo vedeli veliko, nekateri celo nič. Letos namreč praznujemo Maistrovo leto. Brez njega bi bilo danes slovensko ozemlje mnogo manjše, kot je. Velik del Štajerske in manjši del Koroške je v dveh mariborskih bitkah s svojimi enotami uspešno ubranil pred avstrijskimi enotami. Tako sta se dela Štajerske in Koroške priključila Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, pozneje pa tudi samostojni Sloveniji. Gospod Franc nam je predstavil tudi delovanje Zveze veteranov vojne za Slovenijo in pomen domoljubja.

Ko smo prispeli v muzej, smo se z vodnikom odpravili na potovanje po prostorih. Videli smo tanke, letala in orožje. Govorili smo o zgodovinskih dogodkih, ogledali smo si razstavo o osamosvojitvi Slovenije in v sklopu tega tudi dnevno sobo iz tega časa ter prisluhnili oddaji. Na koncu smo si ogledali podmornico in tudi njeno notranjost. Naš obisk se je končal z malico v restavraciji. Ne smemo pozabiti, da je vojna grozna stvar. Vedno zahteva veliko žrtev in v njej ni zmagovalcev, samo opustošenje, žalost in pomanjkanje. Zanimivo pa si je ogledati stvari, ki so bile uporabljene v njej. Tako lažje razumemo, kako je sploh potekala, in si priključimo v spomin, da se je vse to res zgodilo.

Posebej se moramo zahvaliti Zvezi veteranov vojne za Slovenijo, ki nam je ob pomoči gospoda Franca omogočila to izkušnjo.

Sporočilo tega prispevka je, da moramo mladi bolje razumeti, kaj je vojna, da se bomo lahko v življenju borili proti njej. A ne z orožjem, bombami in s tanki, ampak z besedami, s kompromisi, z razumevanjem in s sočutjem.

Lada Pivovarova, 9. a
Osnovna šola dr. Antona Debeljaka Loški Potok

Razstava porcelana in stekla v ribniškem gradu

Ana Modic

Foto: Nevenka Mladenović

Zbiratelj Peter Lesar nas je v nedeljo, 1. decembra 2024, prijazno povabil na otvoritev razstave Izbrani kosi z nostalgijo v nekdanjo Petkovo galerijo v ribniškem gradu. Nekaj kvačkaric se je vabilu z veseljem odzvalo in malo pred 17. uro smo se skupaj z drugimi obiskovalci zbrale na osvetljenem grajskem dvorišču. Takoj po prihodu nas je prišel pozdravit gostitelj in ogovoril vsakega obiskovalca. Mislim, da se nas je zbralo blizu sto glav.

Pevski duo v sestavi kitara in vokal je za uvod v lep večer zapel dve pesmi naših znanih ansamblov, ki sta govorili o ljubezni do domačega kraja in do svojega dekleta. Celoten program je vodila Alenka Pahulje, vodja JSKD Ribnica, ki je prebrala čudovit tekst o spominski in kulturni vrednosti starih čajnih kompletov za našo dušo in našo dediščino, avtorica teksta pa je bila Alenka Veber, kulturna in turistična delavka iz Babnega Polja. Vse navzoče sta pozdravila Peter Lesar in župan Samo Pogorelec, ki sta s prezom traku odprla razstavo. Po nekaj kamnitih stopnicah smo vstopili v polkletno sobano gradu, kjer sta pred nami ob svetlobi stropnih luči v vsem svojem sijaju zažarela porcelan in steklo. Na velikih okroglih mizah, v širokih okenskih nišah, v starinskih steklenih vitrinah in na stenskih policah so nas pozdravljali čajni, kavni, jušni ali stekleni kompleti v usklajenih barvnih niansah. In ne le to – na mizi z rdečimi kompleti so nam iz vaze kimale rdeče vrtnice, roza komplete na drugi mizi so dopolnjevale roza vrtnice, z zlatom obrobjen jušni komplet na sredi sobane je krasil šopek rumenih vrtnic, iz okenskih niš so kukali kompleti v modri ali sivi barvi. Ponekod so se tem kompletom pridružili še desertni ali srebrni jedilni pribor. Napisi ob kompletih so prikazovali mesto izvora, nekateri so prišli iz daljne Japonske in iz Rusije. Koliko truda in denarja je moral zbiratelj vložiti, da je našel vse te predmete! Predstavljala sem si meščansko jedilnico z rustikalno stekleno omaro, v kateri je bil spravljen tak servis. Ti kompleti so res prava paša za oči in hrana za dušo.

Po ogledu smo čez grajsko dvorišče stopili še v sosednji del gradu, kjer nas je pričakala drugačna lepota. Na več mizah je bilo na lesenih pladnjih, porcelanastih krožnikih ali na steklenih tсах v različnih višinah na ogled in pokušino razstavljenega več vrst sladkega in slanega peciva, obloženih kruhkov in sadnih nabadal. Zbrali smo se okrog miz in najprej so telefonski aparati poslikali to lepoto, kasneje pa smo tudi poskusili dobro hrano in jo poplaknili s kozarcem čaja ali kuhanega vina. Nekaj peciva so pripravile nekatere članice Šedržank, ki so tudi prišle na razstavo, ostalo pa je bilo izpod rok Petrove družine.

Zbiratelju Petru Lesarju in vsej njegovi ekipi v imenu sodraških kvačkaric v DU Sodražica iskrene čestitke za uspelo razstavo. Hvala za lepo doživetje. Polepšali ste nam ne le nedeljski večer, temveč vstop v adventni čas.

Obiskali smo Varstveno delovni center Ribnica

Jelka Pakiž

Članice Medgeneracijskega društva (MGD) Ribnica smo v sredo, 5. 2. 2025, obiskale Varstveno delovni center (VDC) Ribnica. Na pobudo skupine staršev in centra za socialno delo je bil ustanovljen leta 1989 za dnevno varstvo oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Od leta 2006 deluje v okviru Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič, Draga pri Igu. V center je vključenih 40 oseb, od tega je 36 rednih obiskovalcev, in sicer 17 iz bivalne enote, preostali pridejo vsak dan od doma. Varovanci prihajajo iz občin Kočevje, Ribnica, Sodražica in Loški Potok.

Zaposleni in uporabniki centra so nas zelo lepo sprejeli. Pogledali smo si njihove prostore, kjer imajo delovni proces organiziran v petih delavnicah. Glede na sposobnosti in želje varovancev izberejo najustreznejšo zaposlitev za vsakega posameznika. Z delom ohranjajo pridobljena znanja in spretnosti, glede na potrebe pa se priučijo tudi novih del. Bivanje v centru jih spodbuja k novemu učenju, vztrajnosti in natančnosti pri delu, k medsebojnemu sodelovanju in krepitvi samozavesti. Pod njihovimi prsti nastajajo čudoviti unikatni izdelki: vezeni prtički, gobelini, predpasniki, toaletne torbice, obeski za ključe, voščilnice za razne priložnosti, v lesni delavnici pa pod budnim očesom mentorja izdelujejo ptičje hišice, smetišnice, pručke, pladnje, domine, uokvirjajo slike in še kaj bi se našlo. Vse svoje izdelke tudi prodajajo in bodo zelo veseli vašega obiska na naslovu: Obrtna cona Ugar 11, Ribnica. Pridite, pogledajte si ustvarjene izdelke in z nakupom podprite njihovo delo. Z veseljem bodo poklepetali z vami in vam pokazali svoje izdelke.

Gre za zelo prijetne ljudi, ki se radi vključujejo v lokalno okolje – sodelujejo z vrtcem, šolo, DSO, Karitas in drugimi ustanovami. Seveda pa si vzamejo tudi čas za sprostitev in druženje ob praznovanju rojstnih dni, gredo na izlete in letovanje na morje. Ob koncu našega druženja smo začutili srečo v naših srcih, ki so nam jo pričarali ti varovanci s svojo ustvarjalnostjo in toplino preprostosti. Velikokrat obiščemo daljne dežele, da bi tam našli srečo in se ne zavedamo, da jo imamo na doseg svojih rok, samo ozreti se moramo preko sebe v našo bližino. Varovancem in njihovim mentorjem želimo vse dobro in še veliko ustvarjalnih trenutkov.

Darku Veselu v spomin

*1. marca leta 2024 je mnogo prerano zapustil ta svet
in šel v večnost živet
Darko Vesel iz Sodražice,
aktivni član društva upokojencev na več področjih.
Svetloba zvezde,
napolnjena z energijo njegove pozitivne naravnosti,
nam kaže pot prihodnosti.*

*Velikokrat se spominim nate,
prijatelj moj,
spominjaš me na čase zlata,
ko bili smo še s teboj.*

Globok poklon njegovemu spominu.

Alojz Zabukovec

Kupujem zbirateljske stripe in albume s sličicami

Iščem stare stripe in albume s sličicami. Če jih želite prodati, pokličite na telefonsko številko 041 276 687.

Osebni prevzem.
Nudim pošteno ceno.

Roman

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a spomin nate bo večno ostal!*

Zahvala

*Ob boleči izgubi naše drage mame,
stare mame in prababice*

Marije Šilc
(1937–2025)

Zamostec – Grdi dol

Iz srca se zahvaljujemo vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem za tolažilne besede in darove. Hvala vsem, ki ste jo obiskovali in kakorkoli skrbeli zanjo.

Za vedno bo v naših srcih.

Žalujoči: vsi njeni

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...*
(Tone Pavček)

Zahvala

*V 85. letu nas je zapustila naša draga
mama, babica in prababica*

Barbara Marolt
(6. 9. 1939–1. 1. 2025)

iz Zamostca.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščanom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, darovane maše in izrečene tople besede. Hvala osebju Zdravstvenega doma Sodražica, patronažni sestri Dominiki, posebna zahvala osebju Zavoda sv. Terezije Videm–Dobrepolje za srčno oskrbo, hvala gospodu župniku Francu Bizjaku za lepo opravljen obred, pevcem in pogrebni službi Komunale Ribnica. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Mama je ena sama,
luč sredi teme ...*

Zahvala

*V 77. letu nas je nepričakovano za vedno zapustila
naša draga žena, mama, sestra, teta in tašča*

Marija Kožar, roj. Petrič
(13. 5. 1948–16. 1. 2025)

Iskrena hvala vsem, ki ste nam v času njene boleznii kakor koli pomagali, predvsem dr. Ahčinovi in patronažni sestri Dominiki ter reševalcem ZD Ribnica. Hvala za izrečena sožalja, cvetje, sveče in darove za svete maše. Zahvala gospodu župniku za molitve in besede tolažbe pri pogrebni maši. Posebna zahvala Marini za vse njene obiske, teh je bila naša mama najbolj vesela. Hvala vsem, ki ste jo spoštovali, ohranite jo v lepem spominu.

Vsi njeni

*Spomin je kot pesem,
ki v srcih odzvanja.
Spomin je kot cvet,
ki nenehno poganja.
Spomin je svetloba,
ki dušo obliva.
Spomin je ljubezen,
ki v srcu prebiva.*

Zahvala

*Ob boleči izgubi žene, mame, stare mame,
prababice in praprababice*

Frančiške Belaj
(9. 3. 1938–6. 1. 2025)

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče, darove za cerkev in sv. maše. Zahvala CSD Ribnica, ZD Sodražica ter g. župniku Franciju Bizjaku za mesečno duhovno oskrbo, pogrebno mašo in obred. Hvala osebju Komunale Ribnica za prijazno sodelovanje in pevcem za lepo zapete pesmi. Iskrena hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njeni

**Hočemo
tebe!**
#mks

**Občni zbor /
druženje**
Mladinskega kluba
Sodražica

**Sobota
22. 2. 2025
ob 18.30**
sejna soba Občine

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16
☎ 051 358 762
✉ info@microera.si
www.microera.si

- vsi paketi NAJ že za 9,99 €/mesec
 - paketi NEO po enotni ceni že za 29,99 €/mesec
- *več na www.telekom.si

	DELOVNI ČAS
PON - PET	8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00
SOBOTA	8.30 - 11.30

Telekom Slovenije

MEGADOM

UREŠNIČI IDEJE CENEJE!

**SEMENSKI
KROMPIR
NA ZALOGI!**

DODATNE INFORMACIJE
IN NAROČILA:
01 8351 640
vrt.ribnica@megadom.si

MEGADOM | **RIBNICA** | 01/8351 640
www.trgovina.megadom.si

30^{let} **SiLC**
Energetsko učinkovite rešitve.

ZDAJ je pravi trenutek za
**UGODEN NAKUP
KLIMATSKE NAPRAVE**

leanpay

www.silc.si

041 335 322

| klimatske naprave | toplotne črpalke | prezračevanje
| samooskrbne sončne elektrarne

VRHUNSKI NEMŠKI SLUŠNI APARATI REXTON

Slušni aparati

Test sluha

Svetovanje

Servis

Lotus center
KOČEVJE

Podgorska ulica 22 (bivši Dinos)

REZERVIRAJTE SI SVOJ TERMIN PRI
MEDNARODNO PRIZNANEM STROKOVNJAKU

071 434 155

E-mail: info@lotus-center.si

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE SLOVENIJE

www.lotus-center.si, Lotus center PE Kočevje, Podgorska ulica 22, Kočevje,
GM Lab, doo, Brilejeva ulica 22, Ljubljana

Kdaj, če ne zdaj!

Top ponudba. Top cene.

*** Že od 133 eur/mesec ***

*** Prihranki do 5.000 eur**

*** Top električna vozila na hyundai-top20.si**

*** 4 zimske gume / 1 eur**

5 let Garancije
brez omejitev kilometrov

8 let Garancije
na baterijo

Povprečna poraba goriva: 0,0 - 8,008 l/100 km, emisije CO₂: 0,0 - 181,71g/km.

Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanem koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna. Akcija velja do razprodaje zalog. Ob nakupu avtomobila prejmete 4 zimske gume za samo 1 eur, gum ni mogoče zamenjati za denar oz. za dodaten popust. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. * Reprezentativni primer izračuna za novo osebnostno vozilo HYUNDAI I30 • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: 14.630,00€ • lastna udeležba (pologi): 5.850,54€ • znesek financiranja: 8.779,46€ • število obrokov: 72 • mesečni obrok: 133€ • stroški odobritve: 219,45€ • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe in stroškov odobritve: 9.578,00€ • letna fikсна obrestna mera: 2,9% • efektivna obrestna mera: 3,8030% na dan 09.12.2024

HYUNDAI

Avtohiša Zalar d.o.o.

Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče, prodaja@avtohisazalar.si 031 331 920 01 7881 999 www.avtohisazalar.si

KOLENDAR DOGODKOV V SODRAŽICI

Razstava: ČLOVEK, KI JE OPOZORIL TITA

Do 1. 3. v odpiralnem času

- Knjižnice Sodražica:**
- ponedeljek, torek, petek: od 15. ure do 19. ure,
 - sreda, četrtek: od 8. ure do 11. ure.

Krekov dom
(Občina Sodražica)

Zeliščarska delavnica z Ljubo Štefanič, mag. farm.

20. 2. ob 10. uri

sejna soba Občine Sodražica
(Večgeneracijski center Skupaj)

Slovenska ura pravljic

20. 2. ob 17.30

Knjižnica Sodražica
(Knjižnica Miklova hiša)

THE Nutrition Extrem – KMN Benedikt (U17)

22. 2. ob 16. uri

Športna dvorana Sodražica
(THE Nutrition Extrem)

Obletnica smrti Božje služabnice

Magdalene Gornik

23. 2.

- ob 13.45 molitvena ura
- ob 15. uri sv. maša

Župnijska cerkev sv. Marije
Magdalene v Sodražici
(Župnija Sodražica)

THE Nutrition Extrem – KMN Bronx (ČLANI)

28. 2. ob 20. uri

Športna dvorana Sodražica
(THE Nutrition Extrem)

Prireditel ob dnevu žena

7. 3. ob 18. uri

telovadnica OŠ
(OŠ Sodražica in Društvo
upokojenecv Sodražica)

THE Nutrition Extrem – PJ Joco Benedikt (U19)

9. 3. ob 17. uri

Športna dvorana Sodražica
(THE Nutrition Extrem)

Podjetna Sodražica

12. 3. ob 18. uri

gasilski dom v Sodražici
(Občina Sodražica, In situ,
Rokodelska zadruga)

Angleška pravljlična urica

13. 3. ob 17.30

Knjižnica Sodražica
(Knjižnica Miklova hiša)

Slovenska pravljlična urica

27. 3. ob 17.30

Knjižnica Sodražica
(Knjižnica Miklova hiša)

THE Nutrition Extrem – FK Dobovec (ČLANI)

28. 3. ob 20. uri

Športna dvorana Sodražica
(THE Nutrition Extrem)

Čistilna akcija

(Turistično društvo Sodražica,
Komunala Ribnica d. o. o., Občina
Sodražica)

THE Nutrition Extrem – FK Dobropolje (U19)

6. 4. ob 17. uri

Športna dvorana Sodražica
(THE Nutrition Extrem)

Angleška pravljlična urica

10. 4. ob 17.30

Knjižnica Sodražica
(Knjižnica Miklova hiša)

Vampijada 2025

27. 4.

igrišče pri OŠ Sodražica
(Turistično društvo Sodražica,
Občina Sodražica)

27. blagoslov motoristov in motorjev

27. 4. od 10. ure dalje

Nova Štifta
(Društvo motoristi za motoriste MzM)

Kresovanje s skupino Teyla in DJ Domači

30. 4. od 20. ure naprej

asfaltno in travnato igrišče
(PGD Sodražica)

Maša za domovino

21. 6. ob 19. uri

Župnijska cerkev v Sodražici in park
nasproti trga v Sodražici
(Občina Sodražica)

Pozdrav poletju

24. 6.

Balinišče v Sodražici
(PGD Žimarice-Globel-Podklanec)

Psoglavski dnevi 2025

27. 6. do 29. 6.

Sodražica
(Turistično društvo Sodražica, Občina
Sodražica, PGD Žimarice-Globel-
Podklanec in ostali organizatorji)

